

Határozatok Tára

JULIANE KOKOTT
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2014. szeptember 4.¹

C-196/13. sz. ügy

Európai Bizottság

kontra

Olasz Köztársaság

és

C-378/13. sz. ügyEurópai Bizottság

kontra

Görög Köztársaság

„Tagállami kötelezettségszegés — EUMSZ 260. cikk — A Bíróság ítéletei végrehajtásának elmulasztása — Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-135/05, EU:C:2007:250, és Bizottság kontra Görögország ítélet, C-502/03, EU:C:2005:592 — Hulladékjog — Engedély nélküli lerakók — Lezárás — Fertőtlenítés — Az engedély 99/31/EK irányelv szerinti megújítása — Pénzügyi szankciók — Kényszerítő bírság és átalányösszeg kiszabása — A kényszerítő bírság mérséklése részleges végrehajtás esetén”

Tartalomjegyzék

I – Bevezetés	3
II – Jogi háttér	4
A – A régi hulladékirányelv	4
B – A veszélyes hulladékokról szóló irányelv	5
C – Az új hulladékirányelv	5
D – A hulladéklerakókról szóló irányelv	6
III – A két ügy előzményei	6
A – A C-196/13. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyről	6
B – A C-378/13. sz., Bizottság kontra Görögország ügyről	7

¹ – Eredeti nyelv: német.

IV – A felek kérelmei	7
V – Jogi értékelés	9
A – Előzetes megfontolások	9
1. A végrehajtási kötelezettség fennmaradásáról	9
2. A végrehajtás megítéléséhez szükséges referencia-időpontról	10
B – Az Olaszországgal szembeni eljárásról	10
1. Az elfogadhatóságról	10
2. A Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, végrehajtásáról	11
a) Az engedély nélküli lerakók használatáról	11
i) A továbbhasznált lerakók számáról	12
ii) A további rendelkezések és ellenőrzések bevezetéséről	13
b) Az engedély nélküli lerakók fertőtlenítéséről	13
i) A fertőtlenítési kötelezettségről általánosságban	13
ii) A veszélyes hulladékokról szóló irányelv 2. cikkének (1) bekezdéséről	15
iii) Az érintett lerakókról	15
c) A működésüket folytató hulladéklerakók engedélyének a hulladéklerakókról szóló irányelv szerinti megújításáról	18
d) Közbenső következtetés	19
C – A Görögországgal szembeni eljárásról	19
D – A pénzügyi szankciókról	20
1. A kényszerítő bírságról	20
a) A C-196/13. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyről	21
i) A jogsértések fennmaradásáról	21
– A vitathatatlan esetekről	21
– A két vitatott esetről	21
– Közbenső következtetés	24
ii) A kényszerítő bírság formájáról – állandó vagy csökkenő?	24
iii) Az átalányalapról	26
b) A C-378/13. sz., Bizottság kontra Görögország ügyről	28

i) A kényszerítő bírság átalányalapjáról	28
ii) A lerakók lezárásának elismeréséről	29
iii) Közbenső következtetés	30
2. Az átalányösszegekről	30
a) A C-196/13. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyről	30
b) A C-378/13. sz., Bizottság kontra Görögország ügyről.....	31
VI – A költségekről	31
VII – Véggkövetkeztetések	32

I – Bevezetés

1. Az uniós hulladékjog alkalmazása során alkalmanként nehézségek merülnek fel. Ilyen nehézségek szolgálnak a jelen eljárások alapjául. A Bizottság ugyanis nagyszámú, engedély nélküli hulladéklerakó miatt kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárást indított Görögországgal és Olaszországgal szemben, amelyek a Bizottság kontra Görögország ítélettel, C-502/03, EU:C:2005:592, és a Bizottság kontra Olaszország ítélettel, C-135/05, EU:C:2007:250, zárultak. A Bizottság jelenleg ismét a Bírósághoz fordul, mivel a két ítéletet véleménye szerint még nem hajtották végre maradéktalanul. Mivel a két ügy részben azonos kérdéseket vet fel, azokat a jelen indítványban együtt kezelem.

2. Az ügyek tárgyát engedély nélküli lerakók használata, valamint a lezárt, engedély nélküli lerakók fertőtlenítésének elmaradása képezi. Az olasz eljárásban ezen túlmenően néhány lerakó nem azonosított és nyilvántartott veszélyes hulladékot is tartalmaz, néhány lerakónak pedig nem újították meg az engedélyét a hulladéklerakókról szóló irányelv² alapján.

3. Az első probléma az alkalmazandó jogot illetően merül fel: mindkét, 2005., illetve 2007. évi ítélet végrehajtható és végrehajtandó-e még annak ellenére, hogy a jogi helyzet időközben megváltozott?

2 — A 2003. szeptember 29-i 1882/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 284., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 1. fejezet, 4. kötet, 447. o.) módosított, a hulladéklerakókról szóló, 1999. április 26-i 1999/31/EK tanácsi irányelv (HL L 182., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 4. kötet, 228. o.).

4. A megállapított jogsértések ugyanis a régi hulladékirányelvet,³ Olaszország esetében pedig a veszélyes hulladékokról szóló irányelvet⁴ és a hulladéklerakókról szóló irányelvet is érintik. A régi hulladékirányelv azonban időközben hatályát veszítette, és azt érdemi módosítás nélkül az egységes szerkezetbe foglalt változat váltotta fel.⁵ Az Unió később elfogadta az új hulladékirányelvet,⁶ amely hatályon kívül helyezte és felváltotta az egységes szerkezetbe foglalt hulladékirányelvet és a veszélyes hulladékokról szóló irányelvet. Ezért meg kell vizsgálni, hogy az eredeti jogsértések jelenleg mennyiben igényelnek még intézkedéseket.

5. Különösen az olasz eljárás ezen túlmenően az első ítélet tárgyára és ennél fogva a végrehajtási kötelezettség terjedelmére vonatkozó kérdést is felvet. A Bíróság ugyanis általános és folyamatos jellegű jogsértést állapított meg⁷ annak pontos megjelölése nélkül, hogy mely esetek képezik az elmarasztalás tárgyát. Tisztázni kell tehát, hogy végre kell-e hajtani egy ilyen ítéletet az EUMSZ 260. cikk alapján, és ha igen, hogyan.

6. A további kérdések a kényszerítő bírság és/vagy az átalányösszeg esetleges kiszabásához kötődnek. Mivel mindkét eljárás nagyszámú egyedi esetet foglal magában, meg kell vizsgálni, hogy hogyan kell figyelembe venni ezen egyedi eseteket a kiszámítás során, és hogy milyen következményekkel jár az ítéletek ezen esetek egy része tekintetében történő esetleges végrehajtása a kényszerítő bírság összegére nézve. Konkrétan arról a kérdéstről van szó, hogy olyan csökkenő összegű kényszerítő bírságot kell-e kiszabni, amelynek időszakosan fizetendő összege arányosan mérséklődik, mihelyt további előrelépések történnek az ítéletek végrehajtása terén.

II – Jogi háttér

A – A régi hulladékirányelv

7. A régi hulladékirányelv 4. cikke a hulladékkezelés során az egészség és a környezet védelmét, valamint az engedély nélküli hulladéklerakás megakadályozását írja elő:

„A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a hulladék hasznosítása vagy ártalmatlanítása az emberi egészség veszélyeztetése, valamint anélkül történjen, hogy olyan folyamatokat vagy módszereket használnának, amelyek veszélyesek lehetnek a környezetre [...]

[...]

A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket azért is, hogy megtiltsák a hulladékok ellenőrizetlen elvezetését vagy lerakását, illetve ellenőrizetlen ártalmatlanítását.”

8. A régi hulladékirányelv 8. cikke előírja a tagállamoknak, hogy tegyék meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy bármely hulladékbirtokos átadja hulladékát kezelésre valamely magán- vagy közületi hulladékgyűjtőnek vagy olyan vállalkozásnak, amely az ezen irányelv II. A. vagy II. B. mellékletében felsorolt műveleteket végzi, vagy maga hasznosítja vagy ártalmatlanítja a hulladékát ezen irányelv rendelkezéseivel összhangban.

3 — Az első eljárásokban az 1991. március 18-i 91/156/EGK tanácsi irányelvvel (HL L 78., 32. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 3. o.) módosított, a hulladékokról szóló, 1975. július 15-i 75/442/EGK tanácsi irányelv (HL L 194., 39. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 23. o.).

4 — A veszélyes hulladékokról szóló, 1991. december 12-i 91/689/EGK tanácsi irányelv (HL L 377., 20. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 78. o.).

5 — A hulladékokról szóló, 2006. április 5-i 2006/12/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 114., 9. o.).

6 — A hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 312., 3. o.).

7 — Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-135/05, EU:C:2007:250, 45. pont.

9. A régi hulladékirányelv 9. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy ezen irányelv 4. cikkének végrehajtása céljából minden olyan létesítménynek vagy vállalkozásnak, amely hulladékártalmatlanítási műveleteket végez, engedélyt kell beszereznie az említett irányelv rendelkezéseinek végrehajtásáért felelős illetékes hatóságtól.

B – A veszélyes hulladékokról szóló irányelv

10. A veszélyes hulladékokról szóló irányelv 2. cikke e hulladékok ártalmatlanításával kapcsolatos alapvető kötelezettségeket tartalmaz:

„(1) A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy megköveteljék a veszélyes hulladék nyilvántartását és azonosítását valamennyi veszélyes hulladék lerakását végző telephelyen.

[...]”

C – Az új hulladékirányelv

11. A hulladékirányelvet és a veszélyes hulladékokról szóló irányelvet az új hulladékirányelv 41. cikke 2010. december 12-től hatályon kívül helyezte. E rendelkezés értelmében:

„A hatályon kívül helyezett irányelvekre való hivatkozások erre az irányelvre való hivatkozásnak tekintendők, és az V. mellékletben található megfelelési táblázatnak megfelelően kell azokat értelmezni.”

12. A régi hulladékirányelv 4., 8. és 9. cikkét lényeges módosítások nélkül az új hulladékirányelv 13. cikke és 36. cikkének (1) bekezdése, 15. cikkének (1) bekezdése, valamint 23. cikkének (1) és (2) bekezdése váltotta fel.

13. A veszélyes hulladékokról szóló irányelv 2. cikke (1) bekezdésének funkcionális megfelelője az új hulladékirányelv 35. cikkének (1) és (2) bekezdése:

„(1) A 23. cikk (1) bekezdésében említett [hulladékkezelést végezni kívánó] létesítmények vagy vállalkozások, a veszélyes hulladékok termelői és a veszélyes hulladékot foglalkozásszerűen gyűjtő és szállító, vagy a veszélyes hulladék kereskedőiként és közvetítőiként eljáró létesítmények és vállalkozások időrendben vezetett nyilvántartással rendelkeznek a hulladék mennyiségéről, tulajdonságairól, eredetéről, és ahol az lényeges, rendeltetési helyéről, gyűjtési gyakoriságáról, szállítási módjáról és kezelési módszeréről, és ezeket az információkat kérésre az illetékes hatóságok rendelkezésére bocsátják.

(2) A veszélyes hulladékok esetében a nyilvántartást legalább három évig meg kell őrizni, kivéve a veszélyes hulladékot szállító létesítményeket vagy vállalkozásokat, amelyek esetében a nyilvántartást legalább 12 hónapig kell megőrizni.

Az illetékes hatóságoknak vagy a hulladék előző birtokosának kérésére a kezelési műveletek elvégzését igazoló okiratokat be kell mutatni.”

D – A hulladéklerakókról szóló irányelv

14. A hulladéklerakókról szóló irányelv 14. cikkének a)–c) pontja a korábban meglévő hulladéklerakóknak az irányelv szabályozási keretébe történő átvezetését szabályozza:

„A tagállamok intézkedéseket tesznek annak biztosítására, hogy az ezen irányelv átvételekor engedéllyel rendelkező vagy működő hulladéklerakók működésüket csak akkor folytathassák, ha az alább leírt lépéseket [...] megteszik:

- a) a 18. cikk (1) bekezdésében meghatározott időponttól számított egyéves időtartamon belül [azaz legkésőbb 2002. július 16-ig] a hulladéklerakó üzemeltetője elkészíti, és az illetékes hatóságnak jóváhagyás végett benyújtja a telep rendezési tervét, amely tartalmazza a 8. cikkben felsorolt adatokat, és minden olyan korrekciós intézkedést, amely az üzemeltető megítélése szerint szükséges az ezen irányelvben foglalt követelmények betartásához, kivéve az I. melléklet 1. pontja szerinti követelményeket;
- b) a fejlesztési terv bemutatását követően az illetékes hatóságok a bemutatott terv és ezen irányelv alapján végleges határozatot hoznak arról, hogy a működés folytatható-e. A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy azokat a lerakókat, amelyek a működés folytatásához szükséges engedélyt a 8. cikk szerint nem kapták meg, a 7. cikk g) pontjának és a 13. cikknek megfelelően a lehető legrövidebb időn belül lezárják;
- c) az illetékes hatóság a jóváhagyott fejlesztési terv alapján engedélyezi a szükséges munkálatokat, és megszab egy átmeneti időszakot, amely alatt a tervet meg kell valósítani. A 18. cikk (1) bekezdésében megadott időpontot követő nyolc éven belül valamennyi meglévő hulladéklerakónak meg kell felelnie az ezen irányelvben foglalt követelményeknek, kivéve az I. melléklet 1. pontjának követelményeit”.

15. A hulladéklerakókról szóló irányelv 18. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az irányelvnek legkésőbb a hatálybalépésétől számított két éven belül [azaz legkésőbb 2001. július 16-ig] megfeleljenek, és erről haladéktalanul értesítik a Bizottságot.

III – A két ügy előzményei

16. A jelen indítvány tárgyát két, az EUMSZ 260. cikk (2) bekezdése alapján Olaszországgal és Görögországgal szemben az uniós hulladékjog megsértése miatt az EUMSZ 258. cikk alapján hozott két korábbi ítélet végrehajtása tárgyában indított eljárás képezi.

A – A C-196/13. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyről

17. A Bíróság 2007. április 26-án a Bizottság kontra Olaszország ítéletben, EU:C:2007:250, megállapította, hogy az Olasz Köztársaság, mivel nem hozta meg a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy

- biztosítsa, hogy a hulladék hasznosítása vagy ártalmatlanítása az emberi egészség veszélyeztetése, valamint anélkül történjen, hogy olyan folyamatokat vagy módszereket használnának, amelyek veszélyesek lehetnek a környezetre, és megtiltsa a hulladékok ellenőrizetlen elvezetését vagy lerakását, illetve ellenőrizetlen ártalmatlanítását;

- bármely hulladékbirtokos átadja hulladékát kezelésre valamely magán- vagy közületi hulladékgyűjtőnek, vagy olyan vállalkozásnak, amely ártalmatlanítási vagy hasznosítási műveleteket végez, illetve maga biztosítsa hulladéka hasznosítását vagy ártalmatlanítását a hulladékirányelv rendelkezéseivel összhangban;
- az ártalmatlanítási műveleteket végző valamennyi létesítményt és vállalkozást az illetékes hatóság engedélyének megszerzésére kötelezze;
- megkövetelje a veszélyes hulladék nyilvántartását és azonosítását valamennyi veszélyes hulladék lerakását végző telephelyen, és
- a 2001. július 16-án engedéllyel rendelkező vagy működő hulladéklerakók tekintetében a hulladéklerakó üzemeltetője 2002. július 16. előtt elkészítse, és az illetékes hatóságnak jóváhagyás végett benyújtsa a telep rendezési tervét, amely tartalmazza az engedély megszerzéséhez szükséges feltételekre, és minden olyan korrekciós intézkedésre vonatkozó információt, amely az üzemeltető megítélése szerint szükséges, és a rendezési terv bemutatását követően az illetékes hatóságok a bemutatott terv és ezen irányelv alapján végleges határozatot hozzanak arról, hogy a működés folytatható-e, és a lehető legrövidebb időn belül lezárják azokat a lerakókat, amelyek nem kapták meg a működés folytatásához szükséges engedélyt, vagy engedélyezzék a szükséges munkálatokat, és olyan átmeneti időszakot szabjanak meg, amely alatt a tervet meg kell valósítani,

nem teljesítette a régi hulladékirányelv 4., 8. és 9. cikkéből, a veszélyes hulladékokról szóló irányelv 2. cikkének (1) bekezdéséből és a hulladéklerakókról szóló irányelv 14. cikkének a)–c) pontjából eredő kötelezettségeit.

18. Az első kapcsolatfelvételek után a Bizottság 2008. február 1-jén felszólította Olaszországot az ítélet végrehajtásával kapcsolatos észrevételeinek megtételére. További levélváltásokat követően a Bizottság 2009. június 26-án indokolással ellátott véleményt intézett Olaszországhoz. Az ítélet végrehajtására abban megállapított határidőt a Bizottság 2009. szeptember 30-ig meghosszabbította. Olaszország további közleményeket küldött, amelyeket a Bizottság mindazonáltal nem talált kielégítőnek. A Bizottság ezért 2013. április 16-án keresetet indított a C-196/13. sz. ügyben.

B – A C-378/13. sz., Bizottság kontra Görögország ügyről

19. A Bíróság 2005. október 6-án a Bizottság kontra Görögország ítéletben, EU:C:2005:592, megállapította, hogy a Görög Köztársaság, mivel nem hozta meg a hulladékirányelv 4., 8. és 9. cikke betartásának biztosításához szükséges intézkedéseket, nem teljesítette az említett rendelkezésekből eredő kötelezettségeit.

20. A Bizottság és Görögország széles körű eszmecserét folytatott az említett ítélet végrehajtásáról. 2010. október 29-én a Bizottság újból állásfoglalásra hívta fel Görögországot, és két hónapos végső határidőt tűzött az ítélet végrehajtására. Mivel a Bizottság Görögország ezt követően tett észrevételeit sem találta kielégítőnek, 2013. július 2-án keresetet indított a C-378/13. sz. ügyben.

IV – A felek kérelmei

21. A C-196/13. sz. ügyben a Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság

- 1) állapítsa meg, hogy az Olasz Köztársaság nem teljesítette az EUMSZ 260. cikk (1) bekezdése értelmében rá háruló kötelezettségeket azáltal, hogy nem tett meg minden szükséges intézkedést a Bizottság kontra Olaszország ítéletben, EU:C:2007:250, foglaltak teljesítéséhez, amely ügyben

megállapításra került, hogy az Olasz Köztársaság nem teljesítette a hulladékirányelv 4., 8. és 9. cikkéből, a veszélyes hulladékokról szóló irányelv 2. cikkének (1) bekezdéséből, valamint a hulladéklerakókról szóló irányelv 14. cikkének a)–c) pontjából eredő kötelezettségeit;

- 2) kötelezze az Olasz Köztársaságot, hogy fizessen a Bizottságnak 256 819,2 euró kényszerítő bírságot a Bizottság kontra Olaszország ítéletben, EU:C:2007:250, foglaltak teljesítésének minden egyes késedelmi napja után, a jelen ügyben hozandó ítélet kihirdetésének napjától kezdődően a Bizottság kontra Olaszország ítéletben, EU:C:2007:250, foglaltak teljesítéséig;
- 3) kötelezze az Olasz Köztársaságot, hogy fizessen átalányösszeget a Bizottságnak, amelynek összege 28 089,6 euró napi tétel és a Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, kihirdetésének napjától a jelen ügyben hozandó ítélet kihirdetésének napjáig fennálló jogsértés napjai számának szorzata;
- 4) kötelezze az Olasz Köztársaságot az eljárási költségek viselésére.

22. Az Olasz Köztársaság azt kéri, hogy a Bíróság állapítsa meg, hogy a kereset elfogadhatatlan, téves, legalábbis azonban megalapozatlan, és rendelkezzen a szükséges költségkövetkezményekről.

23. A C-378/13. sz. ügyben a Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság

- 1) állapítsa meg, hogy a Görög Köztársaság – mivel nem tette meg a Bizottság kontra Görögország ítéletben, EU:C:2005:592, foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket – nem teljesítette az EUMSZ 260. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit;
- 2) kötelezze a Görög Köztársaságot, hogy fizesse meg a Bizottságnak a javasolt 71 193,60 euró összegű kényszerítő bírságot a Bizottság kontra Görögország ítéletben, EU:C:2005:592, foglaltak teljesítésével kapcsolatos késedelem minden egyes napjára a jelen ügyben meghozandó ítélet kihirdetésének napjától a Bizottság kontra Görögország, EU:C:2005:592, ítéletben foglaltak teljesítésének napjáig;
- 3) kötelezze a Görög Köztársaságot, hogy fizessen a Bizottságnak 7 786,80 euró napi átalányösszeget a Bizottság kontra Görögország ítélet, EU:C:2005:592, kihirdetésének napjától a jelen ügyben meghozandó ítélet kihirdetésének napjáig, vagy a Bizottság kontra Görögország ítéletben, EU:C:2005:592, foglaltak teljesítésének napjáig, amennyiben utóbbi korábban történik;
- 4) kötelezze a Görög Köztársaságot a költségek viselésére.

24. A Görög Köztársaság azt kéri, hogy a Bíróság

- 1) teljes egészében utasítsa el a Bizottság keresetét;
- 2) másodlagosan utasítsa el a napi tételben meghatározott kényszerítő bírság és az átalányösszeg megállapítása iránti kérelmeket;
- 3) harmadlagosan korlátozza a legszükségesebb minimumra a Bizottság által javasolt, napi tételben meghatározott kényszerítő bírságot a Bizottság kontra Görögország ítélet, EU:C:2005:592, végrehajtására figyelemmel, és korlátozza az átalányösszeget a Görögország tekintetében előírt minimumra, vagyis 2 181 000 euróra, továbbá
- 4) kötelezze a Bizottságot a költségek viselésére.

25. A felek írásbeli észrevételeket, 2014. június 3-án pedig szóbeli észrevételeket terjesztettek elő.

V – Jogi értékelés

26. Mielőtt megvizsgálom, hogy végrehajtotta-e Olaszország (ehhez lásd a B pontot) és Görögország (ehhez lásd a C pontot) a két ítéletet, először néhány, mindkét eljárás szempontjából jelentőséggel bíró előzetes megfontolást teszek (ehhez lásd az A pontot). Ezt követően a pénzügyi szankciókkal foglalkozom (ehhez lásd a D pontot).

A – Előzetes megfontolások

27. Először azt kell megvizsgálni, hogy mennyiben hajtandók végre továbbra is a szóban forgó ítéletek (ehhez lásd az 1. pontot), majd azt kell tisztázni, hogy hogyan határozandó meg a végrehajtási kötelezettség teljesítésének referencia-időpontja (ehhez lásd a 2. pontot).

1. A végrehajtási kötelezettség fennmaradásáról

28. Először azt kell tisztázni, hogy mennyiben hajtandó végre továbbra is a két ítélet. A hulladéklerakókról szóló irányelv releváns rendelkezései továbbra is hatályosak, de a régi hulladékirányelv és a veszélyes hulladékokról szóló irányelv időközben hatályát veszítette, és azokat az új hulladékirányelv váltotta fel.

29. Az ítéletek végrehajtására vonatkozó kötelezettség azonban nem lehet szélesebb körű, mint azon jogi kötelezettségek terjedelme, amelyek megsértését a Bíróság megállapította. Máskülönben az ítéletek végrehajtására vonatkozó kötelezettség bizonyos körülmények között akár az uniós jog további megsértését is előidézheti. Szemléletes példa az adatmegőrzéssel kapcsolatos két Bizottság kontra Svédország ítélet.⁸ Ezen ítéletek további végrehajtása a 2006/24 irányelv⁹ érvénytelenségének megállapítása¹⁰ miatt alkalmasint sértené a 2002/58 irányelv¹¹ 15. cikkét, valamint az Unió Alapjogi Chartájának 7. és 8. cikkét.

30. Az EUMSZ 258. cikk szerinti eljárásban azonban az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottságnak a későbbiekben módosításra vagy hatályon kívül helyezésre került uniós jogi aktus eredeti szövegén alapuló, de az új rendelkezések által is fenntartott kötelezettségek megszegésének megállapítására irányuló keresete elfogadható.¹² E megoldás ésszerű, mivel főszabály szerint feltételezendő, hogy az uniós jogalkotó bizonyos irányelvek újraszabályozása ellenére nem kívánta megnehezíteni a változatlanul fennálló kötelezettségek végrehajtását. Az uniós jog ilyen, tisztán alaki módosításai ugyanis nem érintik az adott irányelvek konkrét, az EUMSZ 288. cikk harmadik bekezdése értelmében a tagállamokra kötelező céljait. Ez annál inkább így van, ha az uniós jogalkotó olyan rendelkezéseket iktat be az új jogi aktusba, amelyek szerint a hatályon kívül helyezett irányelvekre való hivatkozások az új irányelvre való hivatkozásnak tekintendők, és még megfelelési táblázatokat is csatol. Pontosan ez történt az új hulladékjogi irányelvek esetében.¹³

8 — C-185/09, EU:C:2010:59, és C-270/11, EU:C:2013:339.

9 — A nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtása, illetve a nyilvános hírközlő hálózatok szolgáltatása keretében előállított vagy feldolgozott adatok megőrzéséről és a 2002/58/EK irányelv módosításáról szóló, 2006. március 15-i 2006/24/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 105., 54. o.; helyesbítés: HL L 50., 2009. február 21., 52. o.).

10 — Digital Rights Ireland ítélet, C-293/12 és C-594/12, EU:C:2014:238.

11 — A legutóbb a 2009. november 25-i 2009/136/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvél (HL L 337., 11. o.; helyesbítés: HL L 241., 2013. szeptember 10., 9. o.) módosított, az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről szóló, 2002. július 12-i 2002/58/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 201., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 514. o.; helyesbítés: HL L 50., 2009. február 21., 52. o., HL L 241., 2013. szeptember 10., 9. o.).

12 — Bizottság kontra Olaszország (San Rocco) ítélet, C-365/97, EU:C:1999:544, 36. pont (a hulladékjog tárgyában); Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-492/08, EU:C:2010:348, 31. pont; Bizottság kontra Lengyelország ítélet, C-281/11, EU:C:2013:855, 37. pont.

13 — Lásd: az egységes szerkezetbe foglalt hulladékirányelv 20. cikke és az új hulladékirányelv 41. cikke.

31. A Bíróság ennek megfelelően már megállapította, hogy a régi hulladékirányelvnek az egységes szerkezetbe foglalt hulladékirányelv általi hatályon kívül helyezése az EUMSZ 258. cikk szerinti keresetet megelőző eljárás alatt nem gyakorolt hatást a folyamatban lévő kötelezettségszegési eljárásra. A hulladékirányelvet az áttekinthetőség és érthetőség indokával egységes szerkezetbe foglalt újabb irányelv ugyanis újból rögzíti a régebbi irányelv irányadó rendelkezéseit.¹⁴

32. A Bíróság közvetett módon már egy, az EUMSZ 260. cikk (2) bekezdése alapján hozott ítéletet is e megközelítésre alapozott. Az ír szennyvízülepítő aknákkal kapcsolatos eljárás¹⁵ tárgyát ugyanis szintén a régi, az egységes szerkezetbe foglalt hulladékirányelv által már az első ítélet meghozatalának időpontjában felváltott hulladékirányelv 4. és 8. cikkének alkalmazása képezte. És az új hulladékirányelv már a 260. cikk szerinti kereset benyújtása előtt az egységes szerkezetbe foglalt hulladékirányelv helyébe lépett. A Bíróság mindazonáltal – az alkalmazandó jog további megvitatása nélkül – kényszerítő bírságot és átalányösszeget szabott ki.

33. A korábbi hulladékjogi kötelezettségek ezért továbbra is végrehajthatók a jelen eljárásokban is, amennyiben azokat fenntartják a hatályos rendelkezések. Ezt részleteiben kell megvizsgálni.

2. A végrehajtás megítéléséhez szükséges referencia-időpontról

34. Valamely ítélet végrehajtottságának vizsgálatakor az EUMSZ 260. cikk (1) bekezdése szerinti kötelezettségszegés fennállásának megítéléséhez szükséges referencia-időpont az említett rendelkezés alapján küldött állásfoglalásra való felhívásban, a felszólító levélben megállapított határidő lejárta.¹⁶ Mindazonáltal, amennyiben a kötelezettségszegési eljárás a korábban alkalmazandó EK 228. cikk (2) bekezdése alapján indult, és a Lisszaboni Szerződés hatálybalépésének időpontját, vagyis 2009. december 1-jét megelőzően került sor indokolással ellátott vélemény kibocsátására, a kötelezettségszegés fennálltának megítéléséhez szükséges referencia-időpont az indokolással ellátott véleményben megállapított határidő lejárta.¹⁷

B – Az Olaszországgal szembeni eljárásról

1. Az elfogadhatóságról

35. Olaszország ugyan úgy véli, hogy a kereset elfogadhatatlan, mert a Bizottság nem bocsátott ki indokolással ellátott kiegészítő véleményt. Kiegészítő véleményre azonban csak akkor lett volna szükség, ha a Bizottság kiterjesztette volna az eljárást az indokolással ellátott véleményhez képest.¹⁸ Ilyen kiterjesztés azonban nem állapítható meg. Amennyiben ellenben a kereset összhangban van a kibocsátott véleménnyel, úgy nincs szükség kiegészítő véleményre. Ezért el kell utasítani Olaszország ezen érvét.

36. Olaszország kifejti továbbá, hogy a Környezetvédelmi Főigazgatóság főigazgatójának 2011. június 14-i levele jogos bizalmat keltett az eljárás tárgyának eltérő körülhatárolását illetően.

14 — Bizottság kontra Görögország ítélet, C-286/08, EU:C:2009:543, 8. pont.

15 — Bizottság kontra Írország ítélet, C-374/11, EU:C:2012:827.

16 — Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-610/10, EU:C:2012:781, 67. pont; Bizottság kontra Cseh Köztársaság ítélet, C-241/11, EU:C:2013:423, 23. pont.

17 — Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-184/11, EU:C:2014:316, 36. pont.

18 — Lásd: Bizottság kontra Németország ítélet, C-191/95, EU:C:1998:441, 55. pont; Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-186/06, EU:C:2007:813, 15. pont; Bizottság kontra Egyesült Királyság ítélet, C-530/11, EU:C:2014:67, 39. pont.

37. A bizalomvédelem elvének megsértése azt feltételezi, hogy az adminisztráció konkrét biztosítékokat nyújtott.¹⁹ Ilyen remények keltésére alkalmas biztosítéknak minősül a feljogosított és megbízható forrásból származó pontos, feltétlen és egybehangzó tájékoztatás.²⁰

38. Olaszország mindazonáltal nem ismertette, hogy milyen konkrét biztosítékokat tartalmaz az említett levél. Ezért e kifogást is el kell utasítani.

2. A Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, végrehajtásáról

39. A Bizottság indokolással ellátott véleményét intézett Olaszországhoz a Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, nem megfelelő végrehajtása miatt. A Bizottság az abban megállapított határidőt 2009. szeptember 30-ig meghosszabbította. Ezért először azt kell megvizsgálni, hogy Olaszország ezen időpontig megtette-e az ítéletben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket.

40. A Bíróság az említett ítéletben megállapította a régi hulladékirányelv 4., 8. és 9. cikkének, a veszélyes hulladékokról szóló irányelv 2. cikke (1) bekezdésének és a hulladéklerakókról szóló irányelv 14. cikke a)–c) pontjának megsértését.

41. Az indokolással ellátott vélemény meghosszabbított határidejének lejártakor, 2009. szeptember 30-án, a régi hulladékirányelvet már felváltotta az egységes szerkezetbe foglalt hulladékirányelv, de az új hulladékirányelv átültetésére kitűzött határidő még nem járt le. Mivel az egységes szerkezetbe foglalt irányelv nem tartalmazott érdemi módosításokat, 2009. szeptember 30-án Olaszország továbbra is köteles volt végrehajtani az ítéletet.

42. A végrehajtási kötelezettségek azonosításához a Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, rendelkező része csak rendkívül korlátozott támpontul szolgál, mivel az a megsértett rendelkezések szövegének ismertetésére szorítkozik. Azt mindazonáltal az ítélet indokolásának tükrében kell értelmezni.²¹ Ez alapján háromfajta jogsértés azonosítható, mégpedig:

- engedély nélküli hulladéklerakók használata, részben veszélyes hulladékok lerakásával;
- a lezárt, engedély nélküli, részben veszélyes hulladékokat tartalmazó hulladéklerakók fertőtlenítésének elmaradása, valamint
- a működésüket folytató hulladéklerakók engedélyének a hulladéklerakókról szóló irányelv szerinti megújításának elmaradása.

a) Az engedély nélküli lerakók használatáról

43. A Bizottság engedély nélküli lerakók használatát kifogásolja, és véleménye szerint Olaszországnak további rendelkezéseket és ellenőrzéseket kell bevezetnie az ilyen szabálytalanságok jövőbeni megakadályozása érdekében.

19 — Belgium és Forum 187 kontra Bizottság ítélet, C-182/03 és C-217/03, EU:C:2006:416, 147. pont; Masdar (UK) kontra Bizottság ítélet, C-47/07 P, EU:C:2008:726, 81. pont; Kahla/Thüringen Porzellan kontra Bizottság ítélet, C-537/08 P, EU:C:2010:769, 63. pont.

20 — Kahla/Thüringen Porzellan kontra Bizottság ítélet, C-537/08 P, EU:C:2010:769, 63. pont; AJD Tuna ítélet, C-221/09, EU:C:2011:153, 72. pont.

21 — Bosch-ítélet, 135/77, EU:C:1978:75, 4. pont, Bizottság kontra Luxemburg ítélet, C-526/08, EU:C:2010:379, 29. pont, és Bizottság kontra Németország ítélet, C-95/12, EU:C:2013:676, 40. pont.

44. A régi hulladékirányelv 4. és 9. cikkének, valamint a veszélyes hulladékokról szóló irányelv 2. cikke (1) bekezdésének az e rendelkezések szerinti követelményeknek nem megfelelő hulladéklerakók használata révén történő megsértését a Bíróság a Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, 39., 42. és 43. pontjában állapította meg. E megállapítások szerint Olaszország egész területén számos ellenőrizetlen hulladéklerakó, illetve olyan hulladéklerakó volt, amelynél az üzemeltetők nem biztosították a hulladéknak az emberi egészség veszélyeztetése, valamint anélkül történő hasznosítását vagy ártalmatlanítását, hogy olyan folyamatokat vagy módszereket használnának, amelyek veszélyesek lehetnek a környezetre. Továbbá számos olyan telephely létezett, ahol ellenőrizetlenül ártalmatlanították a hulladékot.²² Ezen túlmenően számos hulladéklerakó üzemelt az illetékes hatóságok engedélye nélkül.²³ A Bíróság végezetül megállapította, hogy legalább 700 engedély nélküli, veszélyes hulladékot tartalmazó ellenőrizetlen hulladéklerakó volt Olaszországban.²⁴

i) A továbbhasznált lerakók számáról

45. Jóllehet a Bizottság először azt állította, hogy az általa meghatározott határidő lejártakor legalább 422 engedély nélküli lerakó létezett, de az ellenkérelemben foglalt adatok alapján e kifogást a válaszában 37 lerakóra korlátozta, amelyek lezárását nem bizonyították a határidő lejárta előtt. Az viszonyvlasz adatai alapján a Bizottság végül csak két engedély nélküli lerakó használatát kifogásolta.

46. E tekintetben egy a Puglia és Basilicata közötti határon található Matera/Altamura Sgarronéban lévő „vad” lerakóról és egy egykori, a kalábriai Reggio Calabria/Malderitiben lévő települési lerakóról van szó.

47. Olaszország e lerakókat még a lezárás időpontjának megjelölése nélkül tüntette fel az ellenkérelemben²⁵ foglalt felsorolásaiban, és tervezett fertőtlenítési intézkedéseket is feltüntetett azokban. A viszonyvlaszban²⁶ azonban Olaszország azt állította, hogy a Matera/Altamura Sgarronéban lévő állítólagos lerakó térségében az újabb helyszíni ellenőrzések nem tártak fel egykori lerakót. A Reggio Calabria/Malderitiben lévő állítólagos lerakó esetében pedig azt közölte Olaszország, hogy ott a múltban valóban raktak le hulladékot, azt azonban már régen ártalmatlanították.

48. Annak vizsgálata szempontjából azonban, hogy a Bizottság által meghatározott határidő lejártakor valóban használtak-e még engedély nélküli lerakókat, ezen előadás nem bír jelentőséggel. Ezen új információk egyrészt nem zárják ki, hogy a lerakókat akkoriban még használták. Másrészt Olaszország kifejezetten megtagadja az azzal kapcsolatos állásfoglalást, hogy a Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, ezen időpontban milyen mértékben volt végrehajtvá.²⁷ Olaszország tehát azt is elmulasztotta, hogy vitassa ezen lerakóknak a határidő lejártakor történő használatát.

49. A Matera/Altamura Sgarronéban és Reggio Calabria/Malderitiben lévő lerakók tekintetében tehát megalapozott az engedély nélküli lerakóknak a Bizottság által meghatározott határidő lejártakor történő további használatára vonatkozó kifogás.

22 — A 39. pont.

23 — A 42. pont.

24 — A 43. pont.

25 — Az ellenkérelem 2. mellékletének 34. és 74. pontja.

26 — A 14. pont.

27 — Az ellenkérelem 8. pontja.

ii) A további rendelkezések és ellenőrzések bevezetéséről

50. A Bizottság ezzel összefüggésben mindazonáltal azt is kifogásolja, hogy Olaszország sem az engedély nélküli hulladéklerakás megakadályozására vonatkozó rendelkezéseit, sem hulladékfelügyeleti rendszerét nem szigorította megfelelően, jóllehet az olasz szervek időközben a Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, végrehajtását szolgáló megfelelő reformokat jelentettek be.

51. E kifogás tekintetében hivatkozni lehet arra, hogy a Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, a hulladékjogi rendelkezések általános és folyamatos jellegű megsértését állapította meg.²⁸ Kézenfekvő egy ilyen jogsértést jogalkotási vagy rendszeres jellegű általános intézkedésekkel megszüntetni. Az ilyen intézkedések hozzájárulhatnak új, engedély nélküli lerakók jövőbeni létrejöttének megakadályozásához.

52. A Bíróság mindazonáltal nem állapította meg, hogy a jogsértés ilyen jellegű intézkedések elfogadását tenné szükségessé. És a Bizottság sem szolgált erre utaló támpontokkal.

53. Az, hogy az olasz szervek átmenetileg alkalmasint azt az álláspontot képviselték, hogy további rendelkezésekre és rendszeres ellenőrzési intézkedésekre van szükség, önmagában nem elegendő annak alátámasztásához, hogy ilyen intézkedésekre van szükség a Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, végrehajtásához. Ez annál inkább így van, mivel Olaszország a jelen eljárásban kifejti, hogy e tervek nem a végrehajtási kötelezettség teljesítésére irányultak.

54. Ellenkezőleg, nem zárható ki, hogy – ahogyan azt Olaszország ugyancsak kifejti – már a fennálló rendelkezések következetes alkalmazása elegendő annak jövőbeni megakadályozásához, hogy a hulladékot nagyszámú, engedély nélküli lerakóban rakják le. E feltételezést támasztja alá az is, hogy a jelen eljárásban nem hivatkoztak új, engedély nélküli lerakók időközbeni létrejöttére.

55. A – például bűncselekményeken alapuló – elszigetelt egyedi esetek ezzel szemben szigorú szabályokkal és kifinomult felügyeleti rendszerekkel sem akadályozhatók meg teljes biztonsággal. Azok más jellegűek, mint a Bizottság kontra Olaszország ítéletben, EU:C:2007:250, megállapított általános és folyamatos jellegű jogsértés.

56. A kereset e részét tehát el kell utasítani.

b) Az engedély nélküli lerakók fertőtlenítéséről

57. A Bizottság által hivatkozott második jogsértés a lezárt, engedély nélküli, részben veszélyes hulladékot tartalmazó hulladéklerakók fertőtlenítésének elmaradása. A Bizottság azt állítja, hogy az általa meghatározott határidő lejártakor még 422 lerakó fertőtlenítésére volt szükség.

58. E kifogás nehéz kérdéseket vet fel. Először tisztázni kell, hogy a Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, megalapozza-e a lezárt, engedély nélküli lerakók fertőtlenítésére vonatkozó kötelezettséget (ehhez lásd az i. pontot), és hogy ezzel összefüggésben milyen jelentőséggel bír a veszélyes hulladékokról szóló irányelv (ehhez lásd az ii. pontot). Majd meg kell vizsgálni, hogy mely lerakókra terjed ki az ítélet végrehajtásának kötelezettsége (ehhez lásd az iii. pontot).

i) A fertőtlenítési kötelezettségről általánosságban

59. Olaszország vitatja, hogy a Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, egyáltalán megkövetelné a lezárt, engedély nélküli hulladéklerakók fertőtlenítését.

28 — A 45. pont.

60. Ezzel kapcsolatban el kell ismerni, hogy a Bizottság kontra Olaszország ítéletnek, EU:C:2007:250, sem a rendelkező része, sem az indokolása nem állapítja meg kifejezetten, hogy az engedély nélküli lerakók fertőtlenítésének elmaradása a megállapított jogsértések részét képezi. Az ítélet dokumentálja azonban, hogy a Bizottság az előadásában az engedély nélküli lerakók eddig elmaradt fertőtlenítését is kifogásolta.²⁹ És a Bíróság nem utasította el ezen érvet, hanem teljes egészében helyt adott a Bizottság keresetének.

61. A Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, 41. pontja szerint ezen túlmenően a hulladékirányelv 8. cikkének megsértésére alapított kifogás tekintetében megállapították, hogy az olasz hatóságok nem biztosították, hogy a hulladékbirtokosok az irányelv rendelkezéseinek megfelelően maguk hasznosítsák vagy ártalmatlanítsák a hulladékot, vagy átadják azokat kezelésre valamely hulladékgyűjtőnek vagy ilyen műveleteket végző vállalkozásnak. Az idézett dokumentumokat figyelembe véve³⁰ megállapítható, hogy a Bíróság e megállapítást azzal támasztja alá, hogy bizonyos lerakókat Umbria és Puglia tartományokban még nem fertőtlenítettek.

62. Az, hogy a régi hulladékirányelv 8. cikke ilyen, az engedély nélküli lerakók fertőtlenítésére vonatkozó kötelezettséget tartalmaz, a Bíróság már korábban megállapította. Az engedély nélküli hulladéklerakó üzemeltetője ugyanis azzal, hogy hulladékot vesz át, e hulladék birtokosává válik. Az említett rendelkezés tehát arra kötelezi a tagállamot, hogy ezen üzemeltetővel szemben hozzon meg minden szükséges intézkedést annak érdekében, hogy az a hulladékot egy magán- vagy közületi hulladékgyűjtőnek, illetve egy hulladékártalmatlanítást végző vállalkozásnak adja át, amennyiben az említett üzemeltető vagy tulajdonos nem képes maga biztosítani a hulladék hasznosítását vagy ártalmatlanítását.³¹

63. A régi hulladékirányelv 8. cikkének megállapított megsértése többek között tehát legalábbis abban nyilvánul meg, hogy még nem fertőtlenítették az engedély nélküli hulladéklerakókat.

64. Jóllehet a Bizottság kifejti, hogy a régi hulladékirányelv 8. cikkének megsértése csak azon két lerakó vonatkozásában merül fel, amely lezárása vitatott.³² A Bizottság előadását összefüggésében tekintve azonban nyilvánvalóvá válik, hogy a Bizottság egyébként nem állt el keresetétől a 8. cikknek az engedély nélküli lerakók fertőtlenítésének eddigi elmaradása által előidézett megsértése tekintetében. E fertőtlenítést ugyanis továbbra is kifejezetten és Olaszország által kétségtelenül felismerhetően követeli. A Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, végrehajtásának a 8. és 9. cikk tekintetében történő elismerése ezért csak e rendelkezéseknek az engedély nélküli lerakások elégtelen megakadályozása, illetve az engedély nélküli lerakók használata által előidézett megsértését érinti.

65. Az engedély nélküli lerakók fertőtlenítésére vonatkozó kötelezettség ezen túlmenően néhány – csak francia nyelven és az eljárás nyelvén rendelkezésre álló – ítélet szerint többek között a régi hulladékirányelv 4. cikkének első bekezdésén alapul, amelynek megsértését a Bizottság ugyancsak kifogásolja. Ezt a Bíróság először olyan esetekben állapította meg, amelyekben megállapítást nyert, hogy az engedély nélkül lerakott hulladék kockázatot jelentett a környezetre,³³ amit a 4. cikk első bekezdése éppen meg kíván akadályozni. A Bíróság később arra a megfontolásra támaszkodott, hogy már a(z engedély nélküli) lerakóban történő hulladéktárolás is kockázatot jelent a környezetre.³⁴ Ezért teljesen logikus, hogy a 4. cikk első bekezdése szerinti követelményeknek való megfeleléshez nem

29 — Különösen a 10. és 12. pont.

30 — Az Olaszország C-135/05, EU:C:2007:250 sz. ügybeli viszonzválaszához csatolt mellékletek 412–422. oldala.

31 — Bizottság kontra Olaszország (San Rocco) ítélet, C-365/97, EU:C:1999:544, 108. pont; Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-383/02, EU:C:2004:501, 40., 42. és 44. pont; Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-447/03, EU:C:2004:751, 27., 28. és 30. pont; Bizottság kontra Írország ítélet, C-494/01, EU:C:2005:250, 181. pont; Bizottság kontra Portugália ítélet, C-37/09, EU:C:2010:331, 54. és 55. pont.

32 — Lásd: a jelen indítvány 47–50. pontja.

33 — Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-383/02, EU:C:2004:501, 32–36. pont; Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-447/03, EU:C:2004:751, 19–24. pont.

34 — Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-361/05, EU:C:2007:298, 20. pont; Bizottság kontra Portugália ítélet, C-37/09, EU:C:2010:331, 37. pont.

elegendő az engedély nélküli lerakó lezárása vagy az engedély nélkül lerakott hulladék földdel és törmelékkel való befedése.³⁵ Amint arra a Bizottság helyesen rámutat, sokkal inkább legalább meg kell vizsgálni, hogy a lezárt, engedély nélküli lerakó veszélyezteti-e a környezetet vagy az egészséget. Amennyiben igen, úgy fertőtleníteni kell azt.

66. Így meg kell állapítani, hogy a régi hulladékirányelv 4. cikke első bekezdésének és 8. cikkének a Bizottság kontra Olaszország ítéletben, EU:C:2007:250, megállapított megsértése megalapozza annak kötelezettségét, hogy az engedély nélküli hulladéklerakókat megvizsgálják a fertőtlenítés szükségessége szempontjából, és adott esetben fertőtlenítsék azokat.

67. E következtetésnek megfelel, hogy Olaszország már a C-135/05. sz. ügyben, de a jelen eljárásban is információt szolgáltatott a hulladéklerakók fertőtlenítéséről. Az említett tagállam ezért nem állíthatja, hogy nem tudott arról, hogy a jelen eljárás a lerakók fertőtlenítésére is kiterjed.

ii) A veszélyes hulladékokról szóló irányelv 2. cikkének (1) bekezdéséről

68. A veszélyes hulladékokról szóló irányelv 2. cikke (1) bekezdése megsértésének a Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, általi megállapítása különleges kötelezettségekkel egészíti ki a fertőtlenítési kötelezettséget a veszélyes hulladékok tekintetében.

69. E tekintetben először emlékeztetni kell arra, hogy a hulladékirányelv szerinti alapvető hulladékjogi kötelezettségeket – a fertőtlenítési kötelezettséget is beleértve – a veszélyes hulladékokról szóló irányelv nem szabályozza újra, hanem azok ez utóbbi irányelv 1. cikkének (2) bekezdése értelmében a veszélyes hulladékokra is alkalmazandók. Tehát a veszélyes hulladékot tartalmazó, engedély nélküli lerakókat is a hulladékirányelvnek megfelelően kell fertőtleníteni.

70. A veszélyes hulladékokról szóló irányelv mindazonáltal szélesebb körű kötelezettségeket alapozhat meg. Így a 2. cikk (1) bekezdése a veszélyes hulladék azonosítását és nyilvántartását kívánja meg.

71. Ha az engedély nélküli lerakás során elmaradt a veszélyes hulladékok azonosítása és nyilvántartása, akkor azt a fertőtlenítés keretében kell pótolni. Sőt legalábbis az azonosítás jellemzően a tulajdonképpeni fertőtlenítés feltételét képezi, hogy ily módon megbízható támpontok legyenek nyerhetők azt illetően, hogy hogyan kell fertőtleníteni, és megakadályozandó, hogy a fertőtlenítés során további veszélyek merüljenek fel a környezetet és az emberi egészséget érintően.

iii) Az érintett lerakókról

72. A felek továbbra sem értenek egyet abban, hogy mely lerakók képezik a fertőtlenítési kötelezettség tárgyát. Ez főszabály szerint annak kérdéséről érinti, hogy az ítélet kellően pontosan megjelölte-e a jogsértés terjedelmét az EUMSZ 260. cikk szerinti végrehajtás elvégezhetőségéhez. Az ítéletnek ugyanis sem a rendelkező része, sem az indokolása nem tartalmazza a fertőtlenítendő lerakók felsorolását.

73. Egy ilyen felsorolás legfeljebb közvetetten rekonstruálható a C-135/05. sz. ügy irataiból. E szempontból a Bizottság által közvetlenül vagy közvetetten megjelölt lerakók lennének relevánsak. A tartományok többsége szempontjából e tekintetben az olasz nemzeti erdészeti hatóság 2002. október 22-i jelentése bírna jelentőséggel, amely jelentésre a Bizottság a keresetét alapozta. Az említett jelentés a rendes jogállású régiók (azaz valamennyi olasz tartomány, Friuli-Venezia Giulia, Szardínia, Szicília, Trentino–Dél-Tirol és Valle d'Aosta kivételével) erdővel borított és hegyvidéki területein lévő engedély nélküli hulladéklerakókat vette számba.

35 — Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-361/05, EU:C:2007:298, 24. és 26. pont, pontosítva: Bizottság kontra Portugália ítélet, C-37/09, EU:C:2010:331, 37. pont.

74. Egy rekonstruált felsorolás azonban minden valószínűség szerint nem tartalmazná az összes olyan lerakót, amelynek fertőtlenítését a Bizottság a jelen eljárásban követeli. Olaszország ugyanis a Bíróság kérdésére egy, a Bizottság által felsorolt lerakók közül 71 olyan lerakót tartalmazó felsorolást nyújtott be, amely nem volt tárgya a C-135/05, EU:C:2007:250 sz. ügyben folytatott eljárásnak.

75. A Bizottság nem hivatkozik arra, hogy e lerakókat a C-135/05. sz. ügyben folytatott eljárásban megjelölte volna. A Bizottság kifejezetten csak azon két lerakóval kapcsolatban nyilatkozik, amely létezése vitatott.³⁶ A Bizottság előadásából azonban kétségtelenül kiderül, hogy ragaszkodik ahhoz, hogy a többi 69 lerakót is fertőtleníteni kell. E lerakók közül 44 az erdészeti hatóság által megvizsgált tartományokban, a maradék 25 pedig olyan tartományokban – többnyire Szicíliában és Szardínián – található, amelyekre az erdészeti hatóság illetékessége nem terjed ki. Ezért kétséges, hogy különösen az utóbb említett lerakókat megjelölte-e a Bizottság a C-135/05. sz. ügyben folytatott eljárásban.

76. A Bíróság által a Bizottság kontra Olaszország ítéletben, EU:C:2007:250, tett megállapítások azonban éppen nem arra vonatkoznak, hogy megjelöltek-e bizonyos lerakókat az említett eljárásban, és hogy hogyan jelölték meg azokat. Olaszország ugyanis a C-135/05, EU:C:2007:250 sz. ügyben már eredménytelenül kifogásolta a Bizottság által állított kötelezettségszegés általános és meghatározatlan jellegét. A Bíróság mindazonáltal hangsúlyozta, hogy a Bizottság kifogásolhat egy olyan általános közigazgatási gyakorlatot, amely az uniós jog ismétlődő és folyamatos jellegű megsértését idézi elő.³⁷ A Bíróság ennek megfelelően kifejezetten megállapította az említett ítélet 45. pontjában, hogy Olaszország általában és folyamatos jelleggel nem teljesítette hulladékjogi kötelezettségeit. És a Bíróság a különböző jogsértéseket nem a hivatkozott esetek átfogó elemzésével indokolta, hanem meglegedett azzal, hogy példálódzó jelleggel utalt a bizonyos tartományokban fennálló helyzetre.³⁸

77. Az uniós jog, különösen a hulladékirányelv 4. és 8. cikke, valamint a veszélyes hulladékokról szóló irányelv 2. cikke (1) bekezdése megsértésének a Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, általi megállapítása tehát túlmutat a Bíróság előtt hivatkozott egyedi eseteken.³⁹ A megállapítás sokkal inkább úgy értelmezendő, hogy Olaszország hosszabb időn keresztül nem tette meg területének egészén az engedély nélküli lerakók fertőtlenítéséhez, vagyis az engedély nélkül lerakott hulladék említett rendelkezéseknek megfelelő szabályszerű ártalmatlanításához szükséges intézkedéseket. E visszás helyzet abban gyökerezik, hogy Olaszország nem kellőképpen igyekezett megakadályozni az engedély nélküli lerakók használatát.

78. Kérdéses azonban, hogy egy általános és folyamatos jellegű, nem a Bíróság előtt (példálódzó jelleggel) hivatkozott egyedi esetekre korlátozódó jogsértés ilyen megállapítása mennyiben kötelez valamely tagállamot az EUMSZ 260. cikk (1) bekezdése alapján a 260. cikk (2) bekezdése alapján végrehajtható intézkedések megtételére.

79. Ha az EUMSZ 260. cikk alkalmazása ugyanolyan mértékű határozottságot kívánna meg, mint egy végrehajtható okirat, akkor kizárt lenne a Bizottság kontra Olaszország ítéletnek, EU:C:2007:250, a lerakók fertőtlenítése tekintetében történő végrehajtása. Az EGK-Szerződés 192. és 187. cikke (módosítást követően jelenleg EUMSZ 280. és 299. cikk) értelmében vett vagyoni kötelezettségek tekintetében a Bíróság még az átváltás lehetősége ellenére is kizárta, hogy azok az akkoriban még létező európai elszámolási egységekre szóljanak, mivel azok csak valamely nemzeti fizetőeszközben teljesíthetők.⁴⁰ Ha azonban a C-135/05. sz. ügyben sem az ítélet, sem az ügy iratai nem jelölik meg egyértelműen, hogy mely konkrét lerakókat kell fertőtleníteni, akkor kizártnak tűnik a végrehajtás.

36 — Lásd: a jelen indítvány 47. pontja.

37 — A Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, 18–22. pontja.

38 — A 32., valamint 39–44. pont.

39 — Lásd: Bizottság kontra Németország ítélet, C-160/08, EU:C:2010:230, 110. pont.

40 — Sociétés anonymes Générale sucrière kontra Bizottság és társai ítélet, 41/73, 43/73 és 44/73, EU:C:1977:41, 14. és 15. pont.

80. Az EUMSZ 260. cikkel szemben azonban nem támaszthatók hasonló követelmények.⁴¹ Ez már abból is következik, hogy az EUMSZ 258. cikk alapján végrehajtandó ítéletek kizárólag megállapító jellegűek. A költségekről szóló döntéstől eltekintve ezért azok éppen nem jelölnék meg a tagállam által annak érdekében teendő konkrét intézkedéseket, hogy megszüntessék az uniós jog megállapított megsértését. Ezen ítéletek főszabály szerint sokkal inkább jelentős mértékű mérlegelési jogkört engednek a tagállamoknak végrehajtásuk tekintetében.

81. A mércének ezért sokkal inkább a tisztességes eljárás elvének kell lennie, amelynek előnyeiből minden, az uniós bíróság előtti eljárásban részes félnek részesülnie kell, bármilyen jogállása is legyen.⁴² Az említett elvhez kapcsolódó követelmények betartása érdekében fontos, hogy a felek mind az olyan tényállási elemekről, mind pedig az olyan jogi kérdésekről tudomást szerezhessenek, amelyek az eljárás kimenete szempontjából meghatározók, és megvitathassák azokat.⁴³ Ezért minden bírósági határozatot meg kell indokolni annak érdekében, hogy az alperesnek lehetősége legyen megtudni, hogy miért lett pervesztes.⁴⁴ Az indokolási kötelezettség terjedelme azonban a szóban forgó bírósági határozat jellegétől függően változhat, és azt az egészében vizsgált eljárásra és a releváns körülmények összességére tekintettel kell elemezni, figyelembe véve az e határozatot körülvevő eljárási garanciákat.⁴⁵

82. Az indokolással szemben támasztott követelmények részben a kötelezettségszegési eljárásban nem releváns jogorvoslati lehetőséghez kötődnek.⁴⁶ Egy ítéletnek azonban a kötelezettségszegési eljárásban is legalább kellőképp világosnak kell lennie ahhoz, hogy az érintett tagállam megállapíthassa, hogy milyen visszasságokat kell megszüntetnie annak végrehajtásához. Az érintett tagállamnak arra is képesnek kell lennie, hogy a Bizottsággal szemben megvédje végrehajtását.

83. A megállapítások határozottságával szemben támasztott követelmények azonban nem járhatnak azzal, hogy az általános és folyamatos jellegű gyakorlat megállapítása ne igényeljen végrehajtást. Máskülönb az ilyen megállapítások, amelyek lehetőségét a Bíróság az állandó ítélkezési gyakorlatban elismeri,⁴⁷ elveszítenék hatékonnyá válásukat. Azok már csak tisztán deklaratív jellegűek lennének.

84. Az ilyen, inkább általános jellegű, minden érintett egyedi eset konkrét megjelölése nélküli megállapítások szükségessége egyébként az érintett tagállam magatartásából ered. E tagállam ugyanis először eltűri az uniós jog általános és folyamatos jellegű megsértését, majd a kötelezettségszegés megállapítása iránt benyújtott első keresetet megelőző eljárásban a jóhiszemű együttműködésre vonatkozó kötelezettségét megsértve nem tájékoztatja széleskörűen és pontosan a Bizottságot a szabálytalanság mértékéről. Ha a Bizottságtól ennek ellenére megkövetelnék, hogy az uniós jog megsértését saját különleges vizsgálati jogkörök nélkül pontosan megjelölje a későbbi megszüntetés érdekében, akkor a tagállamnak lehetősége nyílna arra, hogy az uniós jog megsértéséből további előnyre tegyen szert.

85. És a Bíróság végezetül már legalább egy hasonló ügyben alkalmazta az akkoriban hatályos EK 228. cikket (módosítást követően jelenleg EUMSZ 260. cikk). Franciaországnak a halászati tevékenység nem megfelelő ellenőrzése miatti pervesztessége ugyanis az uniós jog alkalmazásának folyamatos jellegű, strukturális hiányosságán alapult,⁴⁸ amelynek megszüntetése szintén nem volt konkrétan rögzítve.

41 — Lásd: Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-304/02, EU:C:2005:444, különösen a 91. pont.

42 — Lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Írország és társai ítélet, C-89/08 P, EU:C:2009:742, 53. pont.

43 — Bizottság kontra Írország és társai ítélet, C-89/08 P, EU:C:2009:742, 56. pont.

44 — Trade Agency ítélet, C-619/10, EU:C:2012:531, 53. pont.

45 — Trade Agency ítélet, C-619/10, EU:C:2012:531, 60. pont.

46 — Szemléletes példa a Trade Agency ítélet, C-619/10, EU:C:2012:531, 53. és 60. pont.

47 — Lásd például: Bizottság kontra Franciaország ítélet, 21/84, EU:C:1985:184, 13. pont; Bizottság kontra Németország ítélet, C-387/99, EU:C:2004:235, 42. pont; Bizottság kontra Írország ítélet, C-494/01, EU:C:2005:250, 28. pont; Bizottság kontra Németország ítélet, C-160/08, EU:C:2010:230, 106. pont.

48 — Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-304/02, EU:C:2005:444, különösen az 52. és 60. pont.

86. Elegendőnek kell lennie tehát, ha a tagállam az ítélet alapján – szükség esetén annak az alapokmány 43. cikke szerinti értelmezését követően – meg tudja állapítani a szükséges végrehajtási intézkedéseket.

87. A Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, a lerakók fertőtlenítésére vonatkozó kötelezettség tekintetében kielégíti e követelményeket. Amint az már megállapítást nyert⁴⁹, Olaszország az eljárásban részt vevő tagállamként kideríthette az ítéletből és az ügy irataiból, hogy az ítélet kiterjed a lezárt, engedély nélküli lerakók fertőtlenítésére. E lerakók esetében azon lerakókról kellett szónak lennie, amelyek használatát Olaszország korábban általános és folyamatos jellegű gyakorlat formájában nem akadályozta meg a régi hulladékirányelv 4., 8. és 9. cikkét, valamint részben a veszélyes hulladékokról szóló irányelv 2. cikkének (1) bekezdését is megsértve. E lerakók fertőtlenítésének szükségessége ugyanis az említett használat következménye.⁵⁰

88. Olaszország e kötelezettség terjedelmével is mindenkor tisztában volt. E tagállam ezért már a C-135/05, EU:C:2007:250 sz. ügyben folytatott eljárásban és később, a jelen ügyet megelőző eljárásban azonosította a még fertőtlenítendő, lezárt lerakókat.

89. Különösen Olaszország Bizottsághoz intézett közleményeiből derül ki, hogy az indokolással ellátott véleményben megállapított határidő 2009. szeptember 30-i lejárta 368⁵¹ és 422⁵² közötti számú engedély nélküli lerakót nem fertőtlenítettek még. Az Olaszország által a pert megelőző eljárásban adott tájékoztatás szerint e lerakók közül legalább 15⁵³, de talán akár 23⁵⁴ is tartalmazott veszélyes hulladékot. Az ítélet tehát ezen időpontban még nem volt végrehajtva a lerakók fertőtlenítése tekintetében. Ez elegendő az EUMSZ 260. cikk (2) bekezdése alapján történő újabb elmarasztalás igazolásához.

c) A működésüket folytató hulladéklerakók engedélyének a hulladéklerakókról szóló irányelv szerinti megújításáról

90. A Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, ezen túlmenően a hulladéklerakókról szóló irányelv 14. cikke a)–c) pontjának megsértését is megállapította. E rendelkezés azt szabályozza, hogy az említett irányelv átültetésére kitűzött határidő lejártakor, tehát 2001. július 16-án engedéllyel rendelkező vagy működő lerakók milyen feltételek mellett folytathatják működésüket.

91. A hulladéklerakókról szóló irányelv 14. cikkének a) pontja értelmében a hulladéklerakó üzemeltetőjének legkésőbb 2002. július 16-ig el kell készítenie és az illetékes hatóságnak jóváhagyás végett be kell nyújtania a telep felülvizsgálati tervét. A b) pont értelmében a hatóság ez alapján határoz a lerakó működésének folytatásáról vagy lezárásáról. A c) pont értelmében a hatóság a működés folytatása esetén engedélyezi a szükséges fejlesztési munkálatokat, és legkésőbb 2009. július 16-ig egy átmeneti időszakot szab meg.

49 — Lásd: a jelen indítvány 77. és 78. pontja.

50 — Nem kell döntenie arról, hogy a Bizottság akár még most is megjelölhetne-e további lerakókat, vagy a jövőben újból eljárást indíthat-e az EUMSZ 260. cikk alapján eddig ismeretlen, engedély nélküli lerakók miatt. A Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, mindazonáltal legfeljebb akkor terjedhet ki az ilyen további lerakókra, ha azok még az említett ítéletben megállapított általános és folyamatos jellegű, engedély nélküli lerakók használatát lehetővé tevő gyakorlatból eredeztethetők. A hulladékjog elvben megfelelő végrehajtása és a megfelelő infrastruktúra ellenére felmerülő új elszigetelt egyedi esetek ezzel szemben mindenütt előfordulhatnak, és azokban nem az uniós jognak az ítélet által kifogásolt általános és folyamatos jellegű megsértése nyilvánulna meg.

51 — 2009. október 30-i közlemény.

52 — 2009. október 1-jei közlemény.

53 — 2009. október 1-jei közlemény.

54 — 2009. október 30-i közlemény.

92. A Bizottság nem vitatott adatai szerint ez az indokolással ellátott véleményben megállapított határidő lejártakor legalább 93 lerakót érintett. E 93 lerakó esetében kilenc tartományban található, Olaszország által az indokolással ellátott véleményre adott válaszban a Bizottsággal közölt 69 lerakóról és Puglia tartományban található 24 olyan további lerakóról volt szó, amelyekről Olaszország csak később tájékoztatta a Bizottságot. A Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, tehát e tekintetben sem volt még végrehajtva a határidő lejártakor.

d) Közbenső következtetés

93. Az Olasz Köztársaság tehát nem teljesítette a hulladékirányelv 4., 8. és 9. cikkéből, a veszélyes hulladékokról szóló irányelv 2. cikkének (1) bekezdéséből és a hulladéklerakókról szóló irányelv 14. cikkéből, valamint az EUMSZ 260. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit azáltal, hogy 2009. szeptember 30-án, amikor lejárt az indokolással ellátott véleményben az Európai Bizottság által meghatározott határidő, nem tett meg a Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, végrehajtásához szükséges minden intézkedést.

C – A Görögországgal szembeni eljárásról

94. A Görögországgal szembeni eljárás tárgya szorosabban körül van határolva, mint az Olaszországgal szembeni eljárás tárgya. A Bíróság a Bizottság kontra Görögország ítéletben, EU:C:2005:592, csak a régi hulladékirányelv 4., 8. és 9. cikkének megsértését állapította meg.

95. A felek egyetértének abban, hogy e jogsértés mind az engedély nélküli lerakók használatát, mind azok fertőtlenítését érinti.

96. A referencia-időpont az állásfoglalásra való, 2010. október 29-i kiegészítő felhívásból derül ki, amelyben a Bizottság 2010. december 29-ig terjedő határidőt állapított meg.

97. Mivel az új hulladékirányelv átültetésére kitűzött határidő 2010. december 12-én lejárt, a Bizottság kontra Görögország ítélet, EU:C:2005:592, végrehajtására vonatkozó kötelezettség fennmaradása szempontjából az bír jelentőséggel, hogy az új irányelv továbbra is tartalmazza-e a régi hulladékirányelv 4., 8. és 9. cikkét.

98. Az említett cikkeket elvben az új hulladékirányelv 13. cikke, 36. cikkének (1) bekezdése, 15. cikkének (1) bekezdése, valamint 23. cikke tartalmazza, amelyek csak lényegtelen módosításokon estek át.

99. A fertőtlenítési kötelezettséget főszabály szerint az új hulladékirányelv 2. cikke (1) bekezdésének b) pontja sem kérdőjelezi meg. E rendelkezés azzal egészítette ki a hulladékjogot, hogy a hulladékirányelv nem alkalmazható (*in situ*) földre, ideértve a ki nem termelt szennyezett talajt. Az engedély nélkül lerakott hulladék azonban nem föld, és *in situ*, vagyis eredeti állapotában sem található.⁵⁵ Máskülönb a hulladék engedély nélküli lerakása révén szabad út nyílna a hulladékjog kijátszása előtt. E hulladék eltávolítása ezért hulladékjogi szempontból továbbra is szükséges lehet.

100. A Bizottság kontra Görögország ítélet, EU:C:2005:592, tehát a Bizottság által meghatározott határidő lejártakor továbbra is végrehajtandó volt.

55 — Lásd: a Verwaltungsgericht Aachen (aacheni közigazgatási bíróság) 2009. július 16-i végzése (9 L 153/09., Juris, 17–21. pont).

101. A felek előadásából nem válik egyértelművé a Bizottság kontra Görögország ítélet, EU:C:2005:592, végrehajtásának 2010. december 29-i mértéke. Görögország mindazonáltal hat hónappal később közölte, hogy még 82 engedély nélküli lerakót használnak, és még 596 lezárt, engedély nélküli lerakó szorul fertőtlenítésre.

102. A Görög Köztársaság tehát – mivel 2010. december 29-én, amikor lejárt az állásfoglalásra való kiegészítő felhívásban az Európai Bizottság által meghatározott határidő, nem tett meg a Bizottság kontra Görögország ítélet, EU:C:2005:592, végrehajtásához szükséges minden intézkedést – nem teljesítette a hulladékirányelv 4., 8. és 9. cikkéből, valamint az EUMSZ 260. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

D – A pénzügyi szankciókról

103. A Bíróság feladata, hogy minden esetben az elé terjesztett ügy körülményei szerint, a meggyőzés és visszatartás szerinte szükséges mértéke alapján meghatározza a kötelezettségszegést megállapító korábbi ítéletben foglaltak lehető leghamarabb történő teljesítésének biztosításához és az uniós jog hasonló megsértése megismétlődésének megelőzéséhez szükséges megfelelő pénzügyi szankciókat.⁵⁶

104. A Bizottság javaslatai a Bíróságot e tekintetben nem kötik, hanem csak hasznos hivatkozási alapként szolgálnak. Ugyanígy a Bizottság közleményeiben foglalt iránymutatások sem kötik a Bíróságot, de hozzájárulnak az átláthatóság, az előreláthatóság és a jogbiztonság biztosításához ezen intézmény tevékenységével kapcsolatban.⁵⁷

1. A kényszerítő bírságról

105. A kényszerítő bírság EUMSZ 260. cikk szerinti kiszabása főszabály szerint csak akkor igazolt, ha a korábbi ítélet végrehajtásának elmulasztásán alapuló kötelezettségszegés fennmarad.⁵⁸

106. Ezért az ítéleteknek a Bizottság által meghatározott határidő lejártáig történő nem megfelelő végrehajtására vonatkozó eddigi megállapítások még nem igazolják a kényszerítő bírságot. Sokkal inkább azt is meg kell vizsgálni, hogy az ítéletek a Bíróság döntéshozatalának időpontjában még további végrehajtást igényelnek-e.

107. A kötelezettségszegés fennmaradása e tekintetben is feltételezi, hogy a megsértett rendelkezések a hulladékjog időközbeni módosításai ellenére a Bíróság döntéshozatalának időpontjában is lényegében változatlanul alkalmazandók legyenek.

108. A Görögországgal szembeni eljárás tekintetében semmi sem változik, mivel annak fent elvégzett vizsgálata során, hogy az ítélet milyen mértékben volt végrehajtva a Bizottság által meghatározott határidő lejártakor, már az új hulladékirányelv volt alkalmazandó.⁵⁹

56 — Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-496/09, EU:C:2011:740, 36. pont.

57 — Bizottság kontra Portugália ítélet, C-70/06, EU:C:2008:3, 34. pont; Bizottság kontra Görögország ítélet, C-369/07, EU:C:2009:428, 112. pont; Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-496/09, EU:C:2011:740, 37. pont; és Bizottság kontra Belgium ítélet, C-533/11, EU:C:2013:659, 64. pont.

58 — Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-121/07, EU:C:2008:695, 27. pont; Bizottság kontra Görögország ítélet, C-369/07, EU:C:2009:428, 59. pont; Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-496/09, EU:C:2011:740, 42. pont; Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-610/10, EU:C:2012:781, 96. pont; Bizottság kontra Luxemburg ítélet, C-576/11, EU:C:2013:773, 43. pont.

59 — Lásd: a jelen indítvány 98. és azt követő pontjai.

109. Az Olaszországgal szembeni szélesebb körű eljárásban ezzel szemben eddig csak az egységes szerkezetbe foglalt hulladékirányelvet kellett figyelembe venni.⁶⁰ A görög eljárással kapcsolatos megállapításokból mindazonáltal az következik, hogy az új hulladékirányelv nem kérdőjelezi meg a régi hulladékirányelvből eredő fertőtlenítési kötelezettséget. És az új hulladékirányelv 35. cikke továbbra is szabályozza a veszélyes hulladékokról szóló irányelv 2. cikkének (1) bekezdése szerinti kötelezettséget azzal, hogy előírja, hogy a 23. cikkben említett létesítmények vagy vállalkozások, tehát többek között a hulladéklerakók üzemeltetői, időrendben vezetett nyilvántartással rendelkeznek a veszélyes hulladék mennyiségéről, tulajdonságairól, eredetéről. Következésképpen e kötelezettség is végrehajtható marad.

a) A C-196/13. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyről

110. A kényszerítő bírság Olaszországgal szembeni kiszabása tárgyában történő döntéshozatalhoz először azt kell megvizsgálni, hogy a jogsértések milyen mértékben maradnak fenn a Bizottság által meghatározott határidő lejártakor. Majd a kényszerítő bírság formáját kell meghatározni, különösen annak kérdését, hogy azt állandó összegként vagy a végrehajtáshoz viszonyítva csökkenő összegben kell-e kiszabni, valamint annak átalányalapját és megszűnésének feltételeit.

i) A jogsértések fennmaradásáról

111. A jogsértések fennmaradása túlnyomórészt ténylegesen vitathatatlan volt a tárgyalás időpontjában, két eset azonban, amellyel kapcsolatban Olaszország a viszonyulásban újabb információkat közöl, további vizsgálatot igényel.

– A vitathatatlan esetekről

112. Jóllehet Olaszország az indokolással ellátott véleményben megállapított határidő lejártához képest további eredményeket ért el. Mindazonáltal egybehangzó adatok szerint még 196 lerakó vár fertőtlenítésre, vagyis a keresetben megjelölt 218 lerakó, mínusz 20 lerakó, amelynek időközbeni fertőtlenítését a Bizottság elismerte,⁶¹ és két lerakó, amellyel nyomban foglalkozni kell. E 196 lerakó közül 13 a Bizottság nem vitatott adatai szerint veszélyes hulladékot tartalmaz.⁶² A tárgyaláson abban is egyetértés volt, időközben már csak két lerakónak van szüksége a hulladéklerakókról szóló irányelv szerinti megújított engedélyre.

– A két vitatott esetről

113. A Puglia és Basilicata közötti határon található Matera / Altamura Sgarronében lévő „vad” lerakó, és egy egykori, a kalábriai Reggio Calabria/Malderitiben lévő települési lerakó esete mindazonáltal további vizsgálatot igényel.

60 — Lásd: a jelen indítvány 42. pontja.

61 — A Bizottság Bíróság kérdésére adott 2014. május 13-i válaszának 8. pontja.

62 — Kalábria: Fermo/Sciolle; Emilia Romagna: S. Giovanni in Persiceto / V. Samoggia 26 (sito Razzaboni); Latium: Riano / Piana Perina; Liguria: Careare / Premara Paleta, La Spezia/Pitelli – discarica Ruffino Pitelli, La Spezia / Pitelli IPODEC, valamint Lerici/Pertusola; Lombardia: Mantova / Valdaro; Zanica / Ex cava Cuter; Marken: Ascoli Piceno / SGL Carbon; Piemont: Serravalle Scrivia / La Luminosa; Umbria: Gualdo Tadino / Vigna Vecchia; Szicília: Priolo Gargallo/Penisola Magnisi.

114. Amint az már megállapítást nyert,⁶³ Olaszország e lerakókat még a lezárás időpontjának megjelölése nélkül tüntette fel az ellenkérelemben⁶⁴ foglalt felsorolásaiban, és tervezett fertőtlenítési intézkedéseket is feltüntetett azokban. A viszonylásban⁶⁵ azonban Olaszország azt állította, hogy Matera / Altamura Sgarronében az újabb helyszíni ellenőrzések nem tártak fel egykori lerakót. A Reggio Calabria / Malderitiben lévő állítólagos lerakó esetében pedig azt közölte Olaszország, hogy ott a múltban valóban raktak le hulladékot, azt azonban már régen ártalmatlanították.

Az engedély nélküli lerakók további használatáról

115. A Bizottság ugyan felrója Olaszországnak, hogy a két említett helyen továbbra is használják az engedély nélküli lerakókat, de Olaszország már az ellenkérelemben kifejtette, hogy jelenleg már a jelen eljárás tárgyát képező, engedély nélküli lerakók *egyikét sem* használják.

116. A Bizottságnak kell ezért bizonyítania az említett lerakók használatát. A Bizottság arra hivatkozik, hogy Olaszország nem közölte a lezárás időpontját.

117. A lezárási időpont közlésének hiánya azonban nem bizonyítja azt, hogy ténylegesen még mindkét helyen engedély nélküli lerakókat használnak.

118. Mivel a Bizottság nem szolgál az engedély nélküli lerakók Matera / Altamura Sgarronében és Reggio Calabria / Malderitiben történő használatára vonatkozó további bizonyítékokkal, a keresetet e tekintetben el kell utasítani.

A két lerakó fertőtlenítésének szükségességéről

119. A két esetről folytatott vita mindazonáltal a lerakók fertőtlenítésére vonatkozó kötelezettségre is kiterjed.

120. Az ellenkérelemben és a pert megelőző eljárásban Olaszország elismerte, hogy Matera / Altamura Sgarronében és Reggio Calabria / Malderitiben egykori engedély nélküli lerakók fertőtlenítése vált szükségessé. Az új olasz előadás ezzel szemben arra vonatkozik, hogy e két eset tévesen szerepel a fertőtleníteni szükséges, egykori, engedély nélküli lerakók felsorolásában. A védekezés megváltoztatásáról van tehát szó.

121. Az eljárási szabályzat 127. cikkének (1) bekezdése értelmében az eljárás további részében semmilyen új jogalapot nem lehet felhozni, kivéve ha az olyan jogi vagy ténybeli helyzetből származik, amely az eljárás során merült fel.

122. Ilyen ténybeli helyzetre hivatkozik Olaszország. Annak felismerése ugyanis, hogy a két lerakó ténylegesen tévesen szerepelt a fertőtlenítenő lerakók felsorolásában, helyszíni ellenőrzéseken alapul, amelyeket az ellenkérelem benyújtását *követően* végeztek el.⁶⁶

123. Jóllehet ezen új információk végső soron Olaszországnak a tényállás – különösen a Bizottsággal való jóhiszemű együttműködés kötelezettsége által megkívánt – időben történő teljes tisztázásával kapcsolatos mulasztását fejezik ki. Az eljárási szabályzat 127. cikkének (1) bekezdése azonban nem zárja ki a védekezésre felhozott jogalapok módosítását önmagában azért, mert az új ténybeli helyzetnek már korábban ismertté kellett volna válnia.

63 — Lásd: a jelen indítvány 47–50. pontja.

64 — Az ellenkérelem 2. mellékletének 34. és 74. pontja.

65 — A 14. pont.

66 — E tekintetben különbözik ezen előadás a Bizottság kontra Málta ítélet, C-351/09, EU:C:2010:815, 23. és 24. pontjában elutasított védekezési eszköztől, amely már az ellenkérelem benyújtása előtt rendelkezésre állt.

124. Ez az új védekezési eszközökkel szemben tanúsított nagyvonalúság legalábbis a jelen ügyben ésszerű is. Amennyiben a Bíróság az új előadás ellenére elmarasztalná Olaszországot e két eset miatt, úgy az ítélet végrehajtása e tekintetben gyakorlatilag rendkívül nehéz lenne. Hogyan bizonyítsa Olaszország, hogy ezen állítólagos lerakókat fertőtlenítették, ha azok ténylegesen (már) nem léteznek?

125. Ezen új védekezési eszköz ezért elfogadható.

126. A viszonyvázlat új bizonyítékokra – vagy legalábbis egy kiegészítő jelleggel felajánlott bizonyítékokra –, mégpedig az újabb helyszíni ellenőrzések eredményeire hivatkozik. Az eljárási szabályzat 128. cikkének (1) bekezdése értelmében ezen időpontban még további bizonyítékok terjeszthetők elő vagy ajánlhatók fel, ha a késelemet indokolják. E feltétel is teljesül, mivel a késelem oka, hogy ezen információkra csak újabb ellenőrzések derítettek fényt.

127. A Bizottságot meglephette ezen előadás, de lehetősége volt arra, hogy megfelelő határidőt kérjen a Bíróságtól saját vizsgálatának lefolytatásához.

128. Olaszország új védekezési eszköze végeredményben megalapozott is.

129. Jóllehet az olasz előadás a korábbi előadással fennálló, a Bizottság által hangsúlyozott ellentmondás miatt első pillantásra kevésbé meggyőzőnek tűnik, különösen a tervezett fertőtlenítési intézkedésekre tekintettel. Azt várnánk ugyanis, hogy csak akkor terveznek fertőtlenítési intézkedéseket, ha ténylegesen léteznek fertőtlenítendő lerakók.

130. Másfelől nem nyilvánvaló, hogy Olaszország miért közölne a Bírósággal és a Bizottsággal az eljárás e szakaszában olyan tudatosan hamis információkat csaknem 200egyedi eset közül kettővel kapcsolatban, amelyek vélhetően viszonylag könnyedén megcáfolhatók. Rendkívül csekély ráfordítással ki lehetne például értékelni a kérdéses terület műholdképeit, és egy helyszíni szemle sem járna túlzott költségekkel. A Bizottság azonban nem igyekezett ilyen bizonyítást folytatni Olaszország előadásának megcáfolása érdekében.

131. Ezen túlmenően nem tűnik kizártnak, hogy valamely tagállam, amelynek több száz, engedély nélküli lerakó tekintetében kell megszüntetnie az uniós hulladékjog megsértését, bizonyos számú esetet tévesen vesz nyilvántartásba, és e tévedéseket csak viszonylag későn fedezi fel. A Bizottság ennek megfelelően a pert megelőző eljárásban, különösen az indokolással ellátott véleményre adott válasszal összefüggésben, elfogadta az ilyen jellegű téves nyilvántartásba vételekre és az azok jegyzékekből való törlésére vonatkozó közleményt.

132. Olaszország előadásának megcáfolásához ezért nem elegendő, ha a Bizottság a korábbi közleményekkel fennálló ellentmondásra utal.

133. Mivel a kötelezettségzegés megállapítása iránti eljárásban a Bizottságnak kell bizonyítania a hivatkozott kötelezettségzegés fennállását,⁶⁷ és a Bizottság e tekintetben nem ad elő további érveket, nem állapítható meg, hogy Matera / Altamura Sgarronében és Reggio Calabria / Malderitiben fertőtlenítendő, egykori, engedély nélküli lerakók találhatók.

134. Következésképpen e tekintetben is el kell utasítani a Bizottság C-196/13. sz. ügyben benyújtott keresetét.

67 — Bizottság kontra Olaszország (Altamura) ítélet, C-179/06, EU:C:2007:578, 37. pont.

– Közbenső következtetés

135. Mivel azonban a Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, e két egyedi eset ellenére lényeges részeiben még mindig nem volt maradéktalanul végrehajtva a tárgyalás időpontjában, az Olasz Köztársaság kényszerítő bírság fizetésére kötelezése elvben megfelelő pénzügyi eszköz arra, hogy ez utóbbit ösztönözze a megállapított kötelezettségszegés megszüntetéséhez, valamint az ítéletben foglaltak maradéktalan teljesítésének biztosításához szükséges intézkedések elfogadására.⁶⁸

ii) A kényszerítő bírság formájáról – állandó vagy csökkenő?

136. A kényszerítő bírság formáját illetően felmerül a kérdés, hogy az időszakosan fizetendő kényszerítő bírságot olyan állandó összeg formájában kell-e megállapítani, amelyet az Olasz Köztársaság addig fizet, amíg a Bizottság kontra Olaszország ítéletet, EU:C:2007:250, maradéktalanul végre nem hajtja. Ennek alternatívája a Bizottság által javasolt csökkenő összeg, amely az ítélet további végrehajtásának arányában csökken.

137. Az állandó összeg mellett szól, hogy a Bíróság a végrehajtandó ítéletben nem több különálló jogsértést, hanem egy általános és folyamatos jellegű jogsértést állapított meg. Egy különálló jogsértésnek egyetlen, állandó összegű kényszerítő bírság felelne meg.

138. Ezzel szemben azonban arra lehet hivatkozni, hogy az említett jogsértés különböző különálló tényállásokban nyilvánul meg, amelyek mindegyike egyedi intézkedéseket kíván az ítélet végrehajtásához. Egy durva felosztás alapjául szolgálhat már önmagában az is, hogy egyrészt a hulladékirányelv 4. és 8. cikkének, valamint a veszélyes hulladékokról szóló irányelv 2. cikke (1) bekezdésének megsértése a lezárt, engedély nélküli lerakók fertőtlenítését, másrészt a hulladéklerakókról szóló irányelv 14. cikkének megsértése a működésüket folytató lerakók engedélyének az említett irányelv szerinti megújítását kívánja meg. A két szempont vonatkozásában minden egyes érintett lerakó egyedi intézkedéseket kíván. Már a végrehajtási kötelezettség e strukturálása is a további végrehajtás arányában csökkenő összeg megállapítása mellett szól.⁶⁹

139. Fontosabb azonban, hogy csak ez utóbbi eljárás mód képes biztosítani, hogy a fizetendő kényszerítő bírság megfeleljen a Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, továbbra sem maradéktalan végrehajtásának. Egy állandó összeg ugyanis, amely a végrehajtás megállapításakor helyzetének felel meg, a végrehajtásban elért további olasz eredmények után már nem felelne meg az ügy körülményeinek, és így aránytalan lenne a megállapított kötelezettségszegés szempontjából.⁷⁰ Az uniós jog általános elvei közé tartozó arányosság elve azonban megköveteli, hogy az uniós intézmények – köztük a Bíróság – aktusai ne lépjenek túl azt a mértéket, amely alkalmas és szükséges a szóban forgó szabályozás által elérni kívánt jogszerű célok megvalósításához, így amikor több alkalmas intézkedés közül lehet választani, a legkevésbé kényszerítőt kell igénybe venni, és az okozott hátrányok nem lehetnek túlzottak az elérni kívánt célokhoz képest.⁷¹

68 — Lásd: Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-496/09, EU:C:2011:740, 45. pont; Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-610/10, EU:C:2012:781, 114. pont; Bizottság kontra Luxemburg ítélet, C-576/11, EU:C:2013:773, 45. pont.

69 — Lásd: Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-278/01, EU:C:2003:635, 50. pont; Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-496/09, EU:C:2011:740, különösen az 51. pont; Bizottság kontra Belgium ítélet, C-533/11, EU:C:2013:659, 73. pont; Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok Bizottság kontra Görögország (Kouroupitos) indítványa, C-387/97, EU:C:1999:455, 104. pont.

70 — Lásd: Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-278/01, EU:C:2003:635, 48. és 49. pont; Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-496/09, EU:C:2011:740, 49. pont.

71 — Jippes és társai ítélet, C-189/01, EU:C:2001:420, 81. pont; S.P.C.M. és társai ítélet, C-558/07, EU:C:2009:430, 41. pont; Afton Chemical ítélet, C-343/09, EU:C:2010:419, 45. pont.

140. A Bíróság ezen okból már három ítéletben szabott ki csökkenő összegű kényszerítő bírságokat hasonló jogsértésekkel kapcsolatban. Ezen ügyek tárgyát fürdővizek minősége⁷², nagyobb számú támogatás visszatérítése⁷³ és a lakosok szennyvíztisztító üzemekhez való csatlakoztatása⁷⁴ képezte.

141. A legutóbbi ilyen jellegű eljárásban azonban a Bíróság egy hasonló, több szennyvíztisztító üzem létesítésével kapcsolatos jogsértés és a Bizottság megfelelő kérelme ellenére⁷⁵ állandó összegű kényszerítő bírságot szabott ki.⁷⁶

142. Ez az ügy azonban már csak azért sem tekinthető a megfelelő esetekben csökkenő összegű kényszerítő bírságot megállapító gyakorlattól való alapvető elfordulásnak, mert a Bíróság nem indokolja meg a korábbi ítélkezési gyakorlattól való eltérést. Ez nemcsak a Bizottság kérelme miatt lett volna kívánatos, hanem azért is, mert a Bíróság csak egy hónappal korábban még csökkenő összegű kényszerítő bírságot szabott ki.⁷⁷ A legutóbbi ítélet ezért legfeljebb az egyedi ügy különleges körülményeinek hallgatóságos értékelésén alapulhat.

143. A jelen ügyben ezzel szemben nem fedezhetők fel olyan körülmények, amelyek olyan állandó összegű kényszerítő bírság kiszabását tennék szükségessé, amely nem csökken az arányosság elvének megfelelően az ítélet további végrehajtásával.

144. Különösen az Olaszország Bizottsággal való együttműködésében tapasztalható esetleges hiányosságok nem teszik indokoltá a kényszerítő bírság állandó összegként történő kiszabását. Jóllehet az Olaszország által szolgáltatott információk részben hiányosak vagy ellentmondásosak voltak. A jóhiszemű együttműködés kötelezettségének ilyen jellegű megsértéseit azonban a Bíróság rendszerint figyelembe veszi az általános összeg kiszámításakor azáltal, hogy beszámítja az érintett tagállam által tanúsított magatartást.⁷⁸

145. Ezzel szemben az együttműködés kényszerítő bírság alkalmazásának szakaszában való elmaradása automatikusan a tagállam terhére esik. Valamely lerakó fertőtlenítése vagy engedélyének megújítása ugyanis csak azután ismerhető el, hogy a tagállam minden, ezen előadás megvizsgálásához szükséges információt rendelkezésre bocsátott.⁷⁹ Ha az információkat hiányosan és/vagy késedelmesen bocsátja rendelkezésre, a szükségesnél tovább fizetendő a kényszerítő bírság.

146. A kényszerítő bírságot ezért csökkenő formában kell kiszabni.

147. A Bizottság javaslata szerint a csökkentésnek figyelembe kell vennie a különböző részjogsértések eltérő minőségét, vagyis különösen a környezetre jelentett kockázatot. Eszerint a 183 fertőtlenítendő, lezárt, veszélyes hulladékot nem tartalmazó, engedély nélküli lerakó jelenti a környezetre a legkisebb kockázatot. Azokat 1-es tényezővel kell figyelembe venni. A két újból engedélyezendő lerakó nagyobb kockázatot jelent, mivel nagyobb telepekről van szó, amelyeket annak ellenére üzemeltetnek, hogy a hulladéklerakókról szóló irányelv maradéktalan betartása legalábbis kétséges. Azokat 2-es tényezővel kell figyelembe venni. A legkockázatosabb a 13 fertőtlenítendő, lezárt, veszélyes hulladékot tartalmazó, engedély nélküli lerakó, mivel e hulladékok különösen súlyosan veszélyeztetik a környezetet. E lerakók tekintetében ezért 3-as tényezőt kell alkalmazni. Az érintett lerakók számának a megfelelő tényezőkkel való megszorzásával és ezen eredmények összeadásával összességként 226-ot kapunk.

72 — Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-278/01, EU:C:2003:635.

73 — Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-496/09, EU:C:2011:740.

74 — Bizottság kontra Belgium ítélet, C-533/11, EU:C:2013:659.

75 — Bizottság kontra Luxemburg ítélet, C-576/11, EU:C:2013:773, 48–50. pont. Ezzel szemben a még újabb Bizottság kontra Portugália ítéletben, C-76/13, EU:C:2014:2029, 74. pont, elutasított tagállami kérelem oszthatatlan jogsértéssel volt kapcsolatban.

76 — Bizottság kontra Luxemburg ítélet, C-576/11, EU:C:2013:773, 54. pont.

77 — Bizottság kontra Belgium ítélet, C-533/11, EU:C:2013:659.

78 — Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-121/07, EU:C:2008:695, 62. pont; Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-610/10, EU:C:2012:781, 141. pont; Bizottság kontra Luxemburg ítélet, C-576/11, EU:C:2013:773, 58. pont.

79 — Lásd ebben az értelemben: Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-496/09, EU:C:2011:740, 50–55. pont.

iii) Az átalányalapról

148. Mérlegelési jogkörének gyakorlása során a Bíróság feladata az, hogy úgy határozza meg a kényszerítő bírságot, hogy az egyrészt megfeleljen a körülményeknek, másrészt arányos legyen a megállapított kötelezettségzegéssel, valamint az érintett tagállam fizetőképességével. A Bíróság mérlegelése keretében tehát az uniós jog egységes és tényleges alkalmazása céljából előírt kényszerítő bírság kényszerítő jellegének biztosítása érdekében figyelembe veendő alapszempontok főszabály szerint a következők: a jogsértés időtartama, a jogsértés súlya és a szóban forgó tagállam fizetési képessége. E szempontok alkalmazásához a Bíróságnak figyelembe kell vennie különösen az ítéletben foglaltak teljesítése elmaradásának a magán- és közérdekeket érintő következményeit, továbbá azt, hogy a szóban forgó tagállamot milyen sürgősen kell a kötelezettségei teljesítésére szorítani.⁸⁰

149. A Bizottság kifejti, hogy a kényszerítő bírság napi összege a kényszerítő bírság valamennyi tagállam tekintetében megegyező átalányalapjának, azaz napi 640 eurónak, a jogsértés súlyosságának megfelelő (1–20-ig terjedő skálán mért) 8-as súlyossági együtthatóval, az időtartamot tükröző együtthatóval, amely a jelen ügyben 3 (1–3-ig terjedő skálán), és az Olaszország fizetőképességét tükröző „n” tényezővel, azaz 16,72-vel való szorzataként számítandó ki. Az e módszer alkalmazásával kiszámított összeg napi 256 819,20 euró.

150. E javaslat ugyan egy jó kiindulási pont, de pontosabb vizsgálatot igényel.

151. A kényszerítő bírság kiszámítása során először is azokat az aktualizált adatokat kell használni, amelyeket a Bizottság 2013. november 21-i közleményében⁸¹ rögzített. E tagállam fizetőképességét, vagyis az infláció és a GDP közelmúltbeli alakulását ugyanis úgy kell figyelembe venni, ahogyan az a Bíróság rendelkezésére bocsátott legutóbbi gazdasági adatokból következik.⁸² Mindezek alapján az átalányalap 650 euró, a fizetőképességét tükröző „n” tényező pedig 16,57.

152. A jogsértés időtartamának megállapítása az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bíróság feladata, minek körében a tények általa történő értékelésének időpontját kell alapul vennie, és nem azon időpontot, amikor a Bizottság a Bírósághoz fordult.⁸³

153. Mivel az Olasz Köztársaság ténylegesen elismerte, hogy még nem vetett véget a Bizottság kontra Olaszország ítéletben, EU:C:2007:250, foglaltak teljes körű teljesítésére vonatkozó kötelezettsége megszegésének, amint azt a jelen indítvány 113. pontja megállapítja, e kötelezettségzegés több mint hét évig fennállt. A támogatások visszatérítése tekintetében a Bíróság ezt az időtartamot „kétségtelenül jelentősnek” tekintette.⁸⁴

154. A Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, ezen túlmenően a részben már az első hulladékirányelv átültetésére kitűzött határidő lejárta, tehát 1977 óta, a hulladéklerakókról szóló irányelv esetében pedig legalább 2002 óta fennálló hulladékjogi kötelezettségek általános és folyamatos jellegű megsértését állapította meg. Ezért azt is figyelembe kell venni, hogy a jelen ügyben rendkívül hosszú ideje fennálló szabálytalanságokról van szó.⁸⁵

80 — Bizottság kontra Görögország ítélet, C-369/07, EU:C:2009:428, 114. és 115. pont; Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-496/09, EU:C:2011:740, 56. és 57. pont; Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-610/10, EU:C:2012:781, 118. és 119. pont; Bizottság kontra Luxemburg ítélet, C-576/11, EU:C:2013:773, 46. és 47. pont.

81 — C(2013) 8101 végleges, http://ec.europa.eu/eu_law/docs/docs_infringements/c_2013_8101_en.pdf.

82 — Lásd: Bizottság kontra Görögország ítélet, C-407/09, EU:C:2011:196, 42. pont; Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-610/10, EU:C:2012:781, 131. pont; és Bizottság kontra Írország ítélet, C-279/11, EU:C:2012:834, 78. pont.

83 — Bizottság kontra Görögország ítélet, C-369/07, EU:C:2009:428, 116. pont; Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-496/09, EU:C:2011:740, 58. pont; Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-610/10, EU:C:2012:781, 120. pont.

84 — Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-496/09, EU:C:2011:740, 59. pont.

85 — Lásd: Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-610/10, EU:C:2012:781, 122. pont; Bizottság kontra Írország ítélet, C-374/11, EU:C:2012:827, 38. pont.

155. Másfelől el kell ismerni, hogy különösen a lezárt, engedély nélküli lerakók fertőtlenítése rendkívül költséges lehet, és elvileg igazolható ennek körében prioritásokat felállítani a különösen súlyos környezeti kockázatok elsődleges kezelése érdekében.

156. Ennélfogva arányos ugyan, hogy a Bizottság a saját rendszere szerint rendelkezésre álló legmagasabb, mégpedig 3-as időtartamot tükröző együttható használatát javasolja. Nem szükséges azonban e keret szétrobbantása és egy még magasabb együttható választása.⁸⁶

157. A jogsértés súlyának értékelése jelenti végül a legnagyobb kihívást.

158. Az ítélezési gyakorlatból e tekintetben az derül ki, hogy valamely ítélet végrehajtásának az elmulasztása különösen súlyosnak minősül, ha az károsíthatja a környezetet, amelynek védelme, amint az az EUMSZ 191. cikkéből kitűnik, az uniós politika célkitűzései közé tartozik.⁸⁷ A Bíróság már azt is megállapította, hogy a hulladékjog hosszú időtartamú megsértése növeli a jogsértés súlyát,⁸⁸ jóllehet e körülményt már figyelembe kell venni az időtartamot tükröző együttható kiszámításakor is, és így annak kettős figyelembevételére kerül sor.

159. Ezenkívül nem elszigetelt egyedi esetekről, hanem általános gyakorlatról van szó. Ha a Bizottság minden esetet külön-külön vitt volna a Bíróság elé, indokolt lett volna minden egyes fertőtlenítendő vagy újból engedélyezendő lerakó tekintetében legalább 1-es súlyossági együtthatót javasolni, amelyek összege legalább 198-at tesz ki. A Bizottság már a kényszerítő bírság kiszabására irányuló legelső eljárásban egyenesen 6-os súlyossági együtthatót javasolt egyetlen, veszélyes hulladékot is tartalmazó, engedély nélküli lerakó üzemeltetéséért.⁸⁹

160. Egy egyedi esetek százait érintő általános gyakorlattal kapcsolatos ítélet végrehajtása során a 198-as vagy még magasabb súlyossági együttható helyett 8-as súlyossági együtthatót javasolni ezért „mennység utáni engedményt” jelent⁹⁰, amelynek megkérdőjelezhető a jogcíme. A kényszerítő bírság célja másfelől nem valamely kár megtérítése vagy a megfelelő büntetés.⁹¹ Az sokkal inkább az első ítélet végrehajtásának előmozdítását és új jogsértések megakadályozását szolgálja. Igazolható lehet tehát a súlyossági együttható érintett esetek számának megfelelő lineáris növelésének mellőzése.

161. Mindenesetre Olaszország javára írható, hogy a jelen eljárás tárgyát – a Bizottság kereseti kérelmével ellentétben – már nem engedély nélküli hulladéklerakók üzemeltetése, hanem csak azok fertőtlenítése, valamint a működésüket folytató lerakók engedélyének a hulladéklerakókról szóló irányelv szerinti megújítása képezi. A Bizottság kontra Olaszország ítélethez, EU:C:2007:250, az indokolással ellátott véleményben megállapított határidő lejártához és a keresetindításhoz képest mindkét területen jelentős előrelépések tapasztalhatók. Ez arra enged következtetni, hogy az Olaszországra nehezedő nyomás kényszerítő bírság útján történő fokozása nem túlzottan szükséges.

162. Ezért indokoltnak vélem a Bizottság által javasolt 8-as súlyossági együtthatót jelentős mértékben, mégpedig 5-re mérsékelni.

163. Ha a 650 euró összegű átalányalapot megszorozzuk a fizetőképességét tükröző 16,57-es „n” tényezővel, 5-ös súlyossági együtthatóval és az időtartamot tükröző 3-as együtthatóval, napi 161 557,50 euró összegű kényszerítő bírságot kapunk.

86 — Lásd e lehetőséggel kapcsolatban: Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-177/04, EU:C:2006:173, 71. pont.

87 — Bizottság kontra Görögország (Kouroupitos) ítélet, C-387/97, EU:C:2000:356, 94. pont; Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-121/07, EU:C:2008:695, 77. pont; Bizottság kontra Írország ítélet, C-279/11, EU:C:2012:834, 72. pont; Bizottság kontra Belgium ítélet, C-533/11, EU:C:2013:659, 56. pont.

88 — Bizottság kontra Írország ítélet, C-374/11, EU:C:2012:827, 38. pont.

89 — Ruiz-Jarabo Colomer főtanácsnok Bizottság kontra Görögország (Kouroupitos) indítványa, C-387/97, EU:C:1999:455, 101. pont.

90 — A Bizottság javaslatának megfelelő napi 256 819,20 euró összegű kényszerítő bírság helyett 198-as súlyossági együttható esetén napi 6 356 275,20 eurót kellene fizetni.

91 — Lásd: Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-304/02, EU:C:2005:444, különösen a 91. pont.

164. A kényszerítő bírságnak az egyes részjogsértések súlyára figyelemmel történő fokozatos mérséklésének megkönnyítése érdekében ezen összeg 158 200 euróra való lekerékítését javaslom. Ezen összeg osztható az egyedi jogsértések súlyozott összegével, mégpedig 226-tal⁹². Amint sor kerül valamelyik lezárt, veszélyes hulladékot tartalmazó, engedély nélküli lerakó fertőtlenítésére, ezen összeg 2100 euróval, minden más lerakó fertőtlenítésének befejezését követően 700 euróval, egy működését folytató lerakó engedélyének a hulladéklerakókról szóló irányelv szerinti megújítása után pedig 1400 euróval csökkenthető. A Bizottság kontra Olaszország ítélettel, EU:C:2007:250, szemben elkövetett, a jelen eljárásban tárgyalt részjogsértések maradéktalan megszüntetését követően eszerint nem kellene több kényszerítő bírságot fizetni.

165. Ha Olaszország az ítélelhezatalig további részjogsértéseket is megszüntet, ezt közvetlenül a Bizottsággal szemben kell bizonyítania. A kényszerítő bírság ebben az esetben közvetlenül az említett összegeknek megfelelően csökkenne.

166. Olaszországot ezért arra kell kötelezni, hogy a Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, maradéktalan végrehajtásáig fizessen a Bizottságnak „az Európai Unió saját forrásai” számlára napi 158 200 euró összegű kényszerítő bírságot. Ezen átalányalapot minden olyan esetben 2100 euróval kell mérsékelni, amikor Olaszország bizonyítja a Bizottságnak egy lezárt, veszélyes hulladékot tartalmazó, engedély nélküli lerakó fertőtlenítését, 700 euróval kell mérsékelni valamely más lerakó fertőtlenítésének bizonyítása esetén, és 1400 euróval egy működését folytató lerakó engedélyének a hulladéklerakókról szóló irányelv szerinti megújításának bizonyítása esetén.

b) A C-378/13. sz., Bizottság kontra Görögország ügyről

167. Jóllehet Görögország a tárgyalásig az állásfoglalásra való kiegészítő felhívásban megállapított határidő lejártához képest további eredményeket ért el. Mindazonáltal még mindig 70 engedély nélküli lerakó van használatban, és további 223 lezárt, engedély nélküli lerakó vár fertőtlenítésre.

168. Következésképpen a Görög Köztársaság kényszerítő bírság fizetésére kötelezése megfelelő pénzügyi eszköz arra, hogy ez utóbbit ösztönözze a megállapított kötelezettségszegés megszüntetéséhez, valamint a Bizottság kontra Görögország ítéletben, EU:C:2005:592, foglaltak maradéktalan teljesítésének biztosításához szükséges intézkedések elfogadására.⁹³

169. Akárcsak Olaszország esetében, először az átalányalapot kell megállapítani, és azt mérsékelni kell a Bizottság kontra Görögország ítélet, EU:C:2005:592, további végrehajtásától függően (ehhez lásd az i. pontot). A maradéktalan végrehajtás elismerése mindazonáltal különleges problémákat vet fel az engedély nélküli lerakók lezárása tekintetében (ehhez lásd a ii. pontot).

i) A kényszerítő bírság átalányalapjáról

170. A Bizottság kifejti, hogy a kényszerítő bírság napi összege az általa javasolt, a kényszerítő bírság valamennyi tagállam tekintetében megegyező átalányalapjának, azaz napi 640 eurónak, a jogsértés súlyosságának megfelelő (1–20-ig terjedő skálán mért) 9-es súlyossági együtthatóval, az időtartamot tükröző együtthatóval, amely a jelen ügyben 3 (1–3-ig terjedő skálán), és a Görögország fizetőképességét tükröző „n” tényezővel, azaz 4,12-vel való szorzataként számítandó ki. Az e módszer alkalmazásával kiszámított összeg napi 71 193,60 euró.

92 — Lásd: a jelen indítvány 148. pontja.

93 — Lásd: Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-496/09, EU:C:2011:740, 45. pont; Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-610/10, EU:C:2012:781, 114. pont; Bizottság kontra Luxemburg ítélet, C-576/11, EU:C:2013:773, 45. pont.

171. A kényszerítő bírság kiszámítása során azonban Görögországra is azokat az aktualizált adatokat kell alkalmazni, amelyeket a Bizottság 2013. november 21-i közleményében⁹⁴ rögzített.⁹⁵ Mindezek alapján az átalányalap 650 euró, a tartós görögországi gazdasági válság miatt pedig a fizetőképességét tükröző „n” tényező némileg alacsonyabb, 3,87.

172. Az időtartamot tükröző együtthatót illetően Görögország elmarasztalása két évvel korábban történt, mint Olaszországhoz képest azonban Görögország javára írható, hogy az uniós jog hulladékjogi kötelezettségei e tagállamra nem már 1977-ben, hanem csak a csatlakozás időpontjában, 1981. január 1-jén váltak kötelezővé. Görögország esetében is arányos ezért a javasolt 3-as időtartamot tükröző együttható átvétele.

173. A Bizottság kontra Görögország ítéletben, EU:C:2005:592, megállapított jogsértés jogi szempontból szűkebb körű, mint az Olaszországnak felrótt jogsértés. A Bíróság sem a veszélyes hulladékokról szóló irányelv, sem a hulladéklerakókról szóló irányelv megsértését nem állapította meg. Görögországban mindazonáltal Olaszországtól eltérően még mindig használnak engedély nélküli lerakókat, nagy valószínűséggel tehát új, további károk érik a környezetet és veszélyek az egészséget. Ezen túlmenően Görögországban még csaknem 300 lerakó fertőtlenítésére van szükség, tehát körülbelül 50%-kal több lerakó fertőtlenítésére, mint Olaszországban, jöllehet Görögország az egyértelműen kisebb tagállam. A Bizottság által javasolt súlyossági együttható ezért csökkentendő ugyan, de csak 7,5-re.

174. Ha a 650 euró összegű átalányalapot megszorozzuk a fizetőképességét tükröző 3,87-es „n” tényezővel, 7,5-ös súlyossági együtthatóval és az időtartamot tükröző 3-as együtthatóval, napi 56 598,75 euró összegű kényszerítő bírságot kapunk.

175. A kényszerítő bírság mérséklésekor minden egyes fertőtlenítés és lezárás tekintetében 1-es tényezőt kell alkalmazni. E tényezők összege 223 fertőtlenítendő, lezárt lerakó és 70 lezárandó és fertőtlenítendő lerakó esetében 363. A kényszerítő bírság napi összegét ezért az egyszerűség kedvéért 54 450 euróra tűnik indokoltnak lekerekíteni, és valamelyik engedély nélküli lerakó lezárásának vagy fertőtlenítésének bizonyítása esetén minden esetben 150 euróval mérsékelni.

ii) A lerakók lezárásának elismeréséről

176. Amint azt a Bizottság helyesen hangsúlyozza, az engedély nélküli lerakók lezárása esetén fennáll mindazonáltal annak kockázata, hogy azokat új ellenőrizetlen lerakások váltják fel. E kockázatot megfelelően figyelembe kell venni a kényszerítő bírság mérséklésekor.

177. Gyakorlatilag nehezen megvalósíthatónak tűnik az az eljárás írásbeli szakaszában a Bizottság által javasolt eljárás mód, hogy a kényszerítő bírság összegét az engedély nélküli lerakók száma alapján, azaz a már ismert engedély nélküli tovább használt lerakók számához a bezárt lerakókat felváltó engedély nélküli új lerakók számát hozzáadva állapítsák meg. Tartani kellene az engedély nélküli pótlerekók elleplezésétől. Éppen a görög szigeteken ezen túlmenően annak kockázata is fennáll, hogy a hulladékot ellenőrizetlenül a tengerbe süllyeszti anélkül, hogy ez megfelelő időben felfedezhető lenne.

178. Hatékonyabb ezért a Bizottság tárgyaláson tett azon javaslata, hogy csak akkor ismerjék el valamely engedély nélküli lerakó lezárását, ha egyúttal bizonyítást nyer, hogy elegendő kapacitás áll rendelkezésre a hulladék jogszerű hasznosításához vagy ártalmatlanításához, és azt hasznosítják is. Ilyen jellegű kapacitás nélkül ugyanis a keletkező hulladékot szükségszerűen engedély nélkül rakják majd le.

94 — C(2013) 8101 végleges, http://ec.europa.eu/eu_law/docs/docs_infringements/c_2013_8101_en.pdf.

95 — Lásd: a jelen indítvány 152. pontja.

iii) Közbenső következtetés

179. Görögországot ezért arra kell kötelezni, hogy a Bizottság kontra Görögország ítélet, EU:C:2005:592, maradéktalan végrehajtásáig fizessen az Európai Bizottságnak „az Európai Unió saját forrásai” számlára napi 54 450 euró összegű kényszerítő bírságot. Ezen átalányalapot minden olyan esetben 150 euróval kell mérsékelni, amikor Görögország bizonyítja a Bizottságnak egy engedély nélküli lerakó lezárását, valamint a hulladék jogszerű hasznosításához vagy ártalmatlanításához elegendő kapacitás rendelkezésre állását és hasznosítását, vagy valamely lezárt, engedély nélküli lerakó fertőtlenítését.

2. Az átalányösszegekről

180. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a kényszerítő bírság mellett átalányösszeg is kiszabható.⁹⁶ Erre minden egyes esetben a megállapított kötelezettségzegés jellemzőivel, valamint az EUMSZ 260. cikk alapján megindított eljárásban érintett tagállam által tanúsított magatartással összefüggő, releváns tényezők összessége alapján kell, hogy sor kerüljön.⁹⁷ E tekintetben az említett rendelkezés széles mérlegelési jogkört biztosít a Bíróság számára annak eldöntésében, hogy kiszab-e, vagy sem, ilyen szankciót.⁹⁸

181. A Bizottság olyan módszer alkalmazását javasolja az átalányösszeg kiszámításához, amely a napi 210 euró összegű állandó átalányalapot megszorozza az összegük szerint a kényszerítő bírság kiszámításához javasolt értékeknek megfelelő súlyossági együtthatóval és „n” tényezővel, valamint az első ítélet meghozatala óta eltelt napok számával.

a) A C-196/13. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyről

182. Ha ezen adatokat az Olaszországgal szemben kiszabandó kényszerítő bírságra vonatkozó javaslatomnak megfelelően aktualizáljuk oly módon, hogy a Bizottság legutóbbi közleménye alapján megemelt 220 euró összegű átalányalapot, a fizetőképességét tükröző 16,57-es „n” tényezőt és az 5-ös súlyossági együtthatót vesszük alapul, akkor 18 227 euró összegű átalányalaphoz jutunk. A jelen indítvány ismertetésének napját alapul véve, 2687 nappal a Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, kihirdetése után ebből 48 975 949 euró átalányösszeg adódik. Ha az ítélet kihirdetésére például az indítvány ismertetését négy hónappal követően kerül sor, ez alapján elképzelhető 51 163 189 euró átalányösszeg kiszabása.

183. Kérdéses, hogy ezen összeg arányos-e.

184. A kényszerítő bírsággal összefüggésben tett megfontolásaim mellett ugyanis az átalányösszeg megállapításához az ítélkezési gyakorlat szerint az érintett tagállam „magatartását” is figyelembe kell venni.⁹⁹

185. Ha ebbe a tagállam arra vonatkozó beismerését is beleértjük, hogy felelős az uniós jog megsértéséért, Olaszországgal szemben hivatkozni lehetne a Bizottság kontra Olaszország ítélettel, EU:C:2007:250, szemben megfogalmazott kritikájára. E kritika különösen a felhasznált bizonyítékokra és a Bíróság megállapításainak állítólagos pontatlanságára vonatkozik.

96 — Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-304/02, EU:C:2005:444, 80–86. pont; Bizottság kontra Görögország ítélet, C-369/07, EU:C:2009:428, 143. pont; Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-610/10, EU:C:2012:781, 140. pont.

97 — Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-121/07, EU:C:2008:695, 62. pont; Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-610/10, EU:C:2012:781, 141. pont; Bizottság kontra Luxemburg ítélet, C-576/11, EU:C:2013:773, 58. pont.

98 — Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-610/10, EU:C:2012:781, 141. pont; Bizottság kontra Írország ítélet, C-374/11, EU:C:2012:827, 47. pont; Bizottság kontra Svédország ítélet, C-270/11, EU:C:2013:339, 40. pont.

99 — Lásd: hivatkozások a 97. lábjegyzetben.

186. Ezen érvelés mindazonáltal az olasz jogi álláspont logikus következménye. A hatékony jogorvoslat elve, amelynek előnyeiből a tagállamok is részesülnek, megtiltja, hogy a szankciókat csak azért szigorítsák, mert valamely tagállam saját jogi álláspontját védi, még ha a Bíróság nem ért is egyet azzal. Más a helyzet akkor, ha valamely tagállam nyilvánvalóan helytelen álláspontokra hivatkozik, és csak az eljárást kívánja akadályozni. Az olasz jogi álláspontok azonban képviselhetők, különösen mert a végrehajtandó ítélet néhány ponton értelmezésre szorul.

187. A Bizottsággal és a Bírósággal való együttműködés hiányosságait ezzel szemben mindenképpen figyelembe kell venni.¹⁰⁰ E szempontból különleges jelentőséggel bír, hogy Olaszország csak az indokolással ellátott vélemény megválaszolásakor próbált meg átfogó információkat szolgáltatni. Ennélfogva nem volt meglepő, hogy ezen információk részben tévesek voltak, és ezért gyakran – még a Bíróság előtti eljárásban is – ki kellett javítani és egészíteni azokat.¹⁰¹

188. A Bíróság ezenkívül ezzel összefüggésben hangsúlyozta, hogy a tagállam ismétlődő jogsértő magatartása valamely konkrét területen utalhat arra, hogy az uniós jog megsértése hasonló jövőbeni ismétlődésének a hatékony megakadályozása megkívánja az olyan visszatartó erejű intézkedést, mint az átalányösszeg kiszabása.¹⁰² A Bíróság azonban már több mint 20 eljárásban elmarasztalta Olaszországot a hulladékjog megsértése miatt.¹⁰³

189. Ezért helyénvalónak vélem az átalányösszeget a jelen ügyben körülbelül 9 millió euróval 60 millió euróra növelni.

b) A C-378/13. sz., Bizottság kontra Görögország ügyről

190. Görögország tekintetében a 220 euró összegű átalányalapot a fizetőképességet tükröző 3,87-es „n” tényezővel és 7,5-ös súlyossági együtthatóval kell megszorozni. Ez napi 6 385,50 eurót eredményez. Ezt a Bizottság kontra Görögország ítélet, EU:C:2005:592, meghozatalától számított 3258 nappal megszorozva a jelen indítvány ismertetésének napja tekintetében 20 803 959 euró átalányösszeg adódik. Ha az ítéletet négy hónappal később hirdetnék ki, ezen összeg 21 570 219 euróra nőne.

191. Görögország magatartása nem kifogásolható a Bizottsággal való együttműködést illetően. Mindazonáltal figyelembe kell venni, hogy már Görögországot is többször elmarasztalták hulladékjogi problémák miatt. Ki kell emelni különösen a kényszerítő bírság első alkalommal történő kiszabását a krétai Kouroupitos engedély nélküli lerakója miatt.¹⁰⁴

192. Ezért azt javaslom, hogy a Bíróság Görögországgal szemben 22 millió euró átalányösszeget szabjon ki.

VI – A költségekről

193. Az eljárási szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése értelmében a Bíróság a pereszes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

100 — Bizottság kontra Görögország ítélet, C-407/09, EU:C:2011:196, 33. pont.

101 — Lásd: a jelen indítvány 47. pontja.

102 — Bizottság kontra Franciaország ítélet, C-121/07, EU:C:2008:695, 69. pont; Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-496/09, EU:C:2011:740, 90. pont; Bizottság kontra Írország ítélet, C-279/11, EU:C:2012:834, 70. pont; Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-184/11, EU:C:2014:316, 78. pont.

103 — Az első Bizottság kontra Olaszország ítélet, 30/81–34/81, EU:C:1981:317, tárgyat különböző hulladékjogi irányelvek átültetésének elmaradása, az utolsó Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-297/08, EU:C:2010:115, tárgyat pedig a campaniai hulladékgazdálkodás jelentős hiányosságai képezték.

104 — Bizottság kontra Görögország (Kouroupitos) ítélet, C-387/97, EU:C:2000:356.

194. A Bizottság a C-196/13. sz. ügyben az Olasz Köztársaság költségek viselésére kötelezését kérte, és az az általa felhozott jogalapok túlnyomó része tekintetében pervesztes lett. Amennyiben az Olasz Köztársaság pernyertes lett, részben nem bocsátotta rendelkezésre a pert megelőző eljárásban valamennyi érdemi információt. Ezért az Olasz Köztársaságot kell kötelezni a jelen eljárás teljes költségének viselésére.¹⁰⁵

195. Mivel Görögország teljes egészében pervesztes lett, e tagállamot kell kötelezni a C-378/13. sz. ügy eljárási költségeinek viselésére.

VII – Véggövetkeztetések

196. Mindezek alapján azt javaslom, hogy a Bíróság a C-196/13. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben a következőképpen határozzon:

- 1) Az Olasz Köztársaság nem teljesítette a 91/156/EGK irányelvvel módosított, a hulladékokról szóló 75/442/EGK irányelv 4., 8. és 9. cikkéből, a veszélyes hulladékokról szóló 91/689/EGK irányelv 2. cikkének (1) bekezdéséből és a hulladéklerakókról szóló 1999/31/EK irányelv 14. cikkéből, valamint az EUMSZ 260. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit azáltal, hogy 2009. szeptember 30-án, amikor lejárt az indokolással ellátott véleményben az Európai Bizottság által meghatározott határidő, nem tett meg a Bizottság kontra Olaszország ítélet, C-135/05, EU:C:2007:250, végrehajtásához szükséges minden intézkedést.
- 2) A Bíróság kötelezi az Olasz Köztársaságot, hogy a Bizottság kontra Olaszország ítélet, EU:C:2007:250, maradéktalan végrehajtásáig fizessen az Európai Bizottságnak „az Európai Unió saját forrásai” számlára napi 158 200 euró összegű kényszerítő bírságot. Ezen átalányalapot minden olyan esetben 2100 euróval kell mérsékelni, amikor Olaszország bizonyítja a Bizottságnak egy lezárt, veszélyes hulladékot tartalmazó, engedély nélküli lerakó fertőtlenítését, 700 euróval kell mérsékelni valamely más lerakó fertőtlenítésének bizonyítása esetén, és 1400 euróval egy működését folytató lerakó engedélyének az 1999/31/EK irányelv szerinti megújításának bizonyítása esetén.
- 3) A Bíróság kötelezi az Olasz Köztársaságot, hogy fizessen az Európai Bizottságnak az „Európai Unió saját forrásai” számlára 60 millió euró átalányösszeget.
- 4) A Bíróság a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.
- 5) A Bíróság az Olasz Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.

197. Azt javaslom, hogy a Bíróság a C-378/13. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben a következőképpen határozzon:

- 1) A Görög Köztársaság – mivel 2010. december 29-én, amikor lejárt az állásfoglalásra való kiegészítő felhívásban az Európai Bizottság által meghatározott határidő, nem tett meg a Bizottság kontra Görögország ítélet, C-502/03, EU:C:2005:592, végrehajtásához szükséges minden intézkedést – nem teljesítette a 91/156/EGK irányelvvel módosított, a hulladékokról szóló 75/442/EGK irányelv 4., 8. és 9. cikkéből, valamint az EUMSZ 260. cikk (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit.

105 — Lásd: Bizottság kontra Luxemburg ítélet, C-32/05, EU:C:2006:749, 87. pont; Bizottság kontra Spanyolország ítélet, C-151/12, EU:C:2013:690, 57. pont.

- 2) A Bíróság kötelezi a Görög Köztársaságot, hogy a Bizottság kontra Görögország ítélet, EU:C:2005:592, maradéktalan végrehajtásáig fizessen az Európai Bizottságnak „az Európai Unió saját forrásai” számlára napi 54 450 euró összegű kényszerítő bírságot. Ezen átalányalapot minden olyan esetben 150 euróval kell mérsékelni, amikor e tagállam bizonyítja a Bizottságnak egy engedély nélküli lerakó lezárását, valamint a hulladék jogszerű hasznosításához vagy ártalmatlanításához elegendő kapacitás rendelkezésre állását és hasznosítását, vagy valamely lezárt, engedély nélküli lerakó fertőtlenítését.
- 3) A Bíróság kötelezi a Görög Köztársaságot, hogy fizessen az Európai Bizottságnak az „Európai Unió saját forrásai” számlára 22 millió euró átalányösszeget.
- 4) A Bíróság a Görög Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.